Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Brooklyne $8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-8878

No. 195 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Antradienis, Rugpjūčio-Aug. 30, 1949 ★ ★ ★ Metai XXXIX. Dienraščio XXXI.

Kritikai

Juozas apie Antaną.
Kritika ir rašytojai.
Nėra kiniškos sienos.
Nudardėjo.
Tik viena savaitė.
Rašo A. BIMBA

Mūsų fašistinės kaimynės Vienybės redaktorius Juozas surado, kad "be jokio reikalo mūsų spaudoje per dažnai minimas Bimba." Šventa tiesa, pilnai sutinku. Dažnai aš pamanau: Kaip tos spaudos rašeivų liežuviai nepavargsta. Visiems būsiu dėkingas, jeigu jie susitars, paklausys Vienybės redaktoriaus ir rečiau mano nekaltą vardą be jokio reikalo minavos.

Prašau, kad visiems pavyzdį parodytų pats Juozas Tysliava.

★ ★ ★

Toje pačioje Vienybėje tas pats Juozas turi išliejęs visą didelį kibirą gailiųjų gaidžio ašarų dėl "baisaus" likimo rašytojų Lietuvoje. "Kiekvienas jų žingsnis," girdi, "kritikuojamas."

Vieno dalyko Tysliava negali įsisąmoninti, būtent: rašytojas, kuris bijo kritikos, nėra joks rašytojas. Geras, nuoširdus rašytojas, tikras lietuvių tautos sūnus, nebijo kritikos. Jis rašo ir mokosi. Kiekvieną rimtą kritiką jis rimtai apsvarsto, iš jos mokosi, gerina, tobulina, kelia savo kūrybą.

Fašistiniams rašeivoms ir redaktoriams ši tiesa nesuprantama. Jie žmonės yra sugadinti. Jų sąžinė yra suteršta, nerami. Jie negali pakęsti jokios kritikos. Jų akys bijo šviesos.

★ ★ ★

Vienas draugas rašo, kad jie dažnai "susikertą" dėl lietuvių kalbos. Vieni sako, kad mūsų kalba "nesutinka nei su viena kita kalba." Kiti kitokios nuomonės. Vienas gi net suradęs, kad mūsų kalba "sutinka su persu kalba."

Diskusijos yra geras daiktas. Per jas mes pagiliname savo žinojimą. Per jas mes šviečiamės. Todėl kad . ir kalbos dalykuose diskusijų nereikia bijoti.

★ ★ ★

Negalima sakyti, kad mūsų kalba "nesutinka su jokia kita kalba." Nėra tokio dalyko, kaip kiniška siena tarpe tautų kalbų. Paimk bile kokią moderniską kalbą, ir joje surasi daugybę žodžių, kuriuos užeisi taip pat beveik visose kitose kalbose.

Pavyzdžiui, paimkime lietuvių kalbą ir anglų kalbą. Štai jums tik keletas pavyzdžių: sūnus—"son," motina — "mother," duktė — "daughter," brolis — "brother."

Nesijuokite, bet labai galimas daiktas, kad anglai pasiskolino iš mūsų kalbos tuos gražius mūsų žodžius, juos truputį "sugadino" ir padarė savais. Neguldau galvos, kad tikrai taip buvo, bet kodėl negalėjo būti?

★ ★ ★

Dabar jau visam svietui aišku, kur atsidūrė Tito. O kai Tarybų Sąjungos, Lenkijos, Bulgarijos, Albanijos komunistai jį išmetė ir pasmerkė, buvo kalbų, kad su juo pasielgta per aštriai. Dabar Tito pasidarė lėle imperialistų rankose. Jie jį nešioja ir juo džiaugiasi. Jie duos jam pinigų. Jie jį kels į padanges.

Tito nudardėjo ton pačion balon, kurioje negarbingai baigė savo politinę karjerą visi renegatai. Kur šiandien mūšiškiai Stilsonas, Buivydas, Strazdas? Jų karjera pasibaigė ant pilvų šliaužiojimu prieš klerikalus. Strazdas jau visą pasaulį šaukia gelbėti popiežių nuo bolševikų!

★ ★ ★

Tik viena trumpa savaitė bepaliko iki didžiojo Laisvės pikniko Philadelphijoje. Rugsėjo 4 diena jau čia pat. Laisviečiai turėtų taip pasidarbuoti, kad šis piknikas būtų pats skaitlingiausias. Aš manau, jog tai bus galima padaryti.

Žinių turime, kad skaitlingi žmonių būriai organizuojasi busais važiuoti į šį pikniką.

Per šias kelias/ dienas rejkia visiems gerai padirbėti.

LINČININKŲ GAUJA UŽPUOLĖ P. ROBESONO KONCERTĄ

Graikų Fašistai Giriasi Užėmę Kalno Viršūnę

Athenai.— Graikijos monarcho - fašistai skelbia, kad jie per žiaurius mūšius atėmę iš graikų partizanų Grammos kalnų viršūnę, 8,000 pėdų aukščio, ir tūlas kitas pozicijas arti Albanijos sienos. Fašistai pripažįsta, jog partizanai nukovė bei sužeidė 800 jų kareivių ir oficierių.

Kartu fašistinė komanda pasakoja, kad partizanų dalis ištrūko į Albaniją arba mėgina ištrūkti.

Maskva. — Radijo pranešimas iš Albanijos teigia, kad albanų valdžia įsakė suimti ir internuoti visus į jos žemę perėjusius Graikijos monarchistus, lygiai kaip ir demokratinius graikų partizanus.

Streikuoja 17,500 Gumos Darbininkų

Akron, Ohio. — Sustreikavo 17,500 Goodrich Rubber (gumos) kompanijos darbininkų, CIO unijistai. Reikalauja pakelti algą 24 centais valandai ir įvesti kompanijos lėšomis senatvės pensijas darbininkams, po $100 per mėnesį.

Kompanija atsisako rimtai derėtis su unijos atstovais dėl tų pagerinimų, bet stengiasi išgaut pasižadėjimą, kad darbininkai ateityje nestreikuos. Numatoma ilgas streikas, jei samdytojai neduos nuolaidų darbininkams.

Oslo, Norvegija. — Susprogo amerikinis submarinas Cochino. Begelbėjant jo jūreivius, žuvo 7 kito amerikinio submarino jūreiviai.

Honolulu. — Hawajų laivakroviai išstreikavo jau 122 dienas.

Fašistinė Govėda Naciškai Budeliavo Vykstančius į Robesono Koncertą Žmones

Kruvinas Pogromas Suruoštas su Peekskillo Valdybos Užgyrimu

Peekskill, N. Y. — 400 kukluksų ir kitų fašistinių padaužų naciškai užpuolė koncertą, kuris buvo ruošiamas negrui artistui Paului Robesonui, įžymiausiam Amerik. dainininkui, šeštadienio vakare Lakeland Acres piknikų vietoj, už 3 mylių nuo Peekskill miesto.

Užuoplikai degino Ku Klux Klano kryžių, kaipo ženklą nulinčiuot Robesoną ir išbudeliuot žmones, važiuojančius bei einančius į koncertą.

Kuomet vieni kukluksai ir Amerikos Legionieriai vėzdais ir akmenimis daužė vykstančius į koncertą, kiti rėkė:

"Hitleris buvo geras, tik jis neužbaigė savo darbo! Mes tą darbą užbaigsime!"

Pogromas buvo suruoštas su vietinės valdžios ir policijos pritarimu. Fašistinius gaivalus taipgi kurstė vietinė spauda ir klerikalų vadai.

Užpuolikai apvertė 14 automobilių; mušė visus be skirtumo — vyrus, moteris ir vaikus; plėšė kūdikius iš motinų rankų ir trankė juos žemėn; daugelį moterų jie pusnuogiai nudraskė ir sumetė jas į artimąjį maudyklų tvenkinį.

Koncerto rengėjai, Civilinių Teisių Kongreso Harlemo skyrius, jau trečiadieni pranešė Peekskill'o valdžiai ir policijai, jog vietiniai fašistukai buriasi užpulti koncertą. Bet policija nepasirodė, iki keli tūkstančiai žmonių suvažiavo automobiliais ir busais į koncertą. Tiktai kuomet policija pamatė, jog koncerto publika taip sustiprėjo, tik tada atvyko policininkai riaušėms malšinti, kitaip sakant, užpuolikų kailiui apginti.

Padaužos visupirm šturmavo 42 susirinkusius koncerto paruošėjus.

Vyrai, jų tarpe ir didysis rašytojas Howard Fast, ratu apsupo moteris ir vaikus ir kiek pajėgdami gynė juos nuo linčiškos gaujos.

Govėda, pagaliaus, įsiveržė į koncerto pastogę, pagrobė koncertines gaidas, uždegė jąsias, triuškino kėdes ir sumetė jas į ugnį.

Gauja šėlo nuo 7 iki 10 valandos vakare. Daug žmonių sužeista, o 13 taip kruvinai apdaužyta, kad jie ligoninėn nugabenti.

Nė vienas užpuolikas nebuvo areštuotas.

Paul Robesonas buvo kelionėje įspėtas, kad linčininkai susibūrė prieš jį; todėl Robesonas grįžo atgal į New Yorką.

Robeson ir Marcantonio Reikalauja Ištirt Naciško Žygio Kaltininkus

New York. — Paul Robesonas kreipėsi į New Yorko valstijos gubernatorių Tomą Dewey'ų ir į Jungtinių Valstijų teisingumo departmentą, kad ištirtų naciško teroro žygį, kurį amerikiniai fašistukai padarė prieš Robesonui ruoštą koncertą Peekskille.

— Tas žygis aiškiai įrodo, kas iš tikrųjų naudoja jėgą ir prievartą, kurią amerikiniai teismai bando primesti komunistams, — užreiškė Robesonas.

Komunistų Partija išleido pareiškimą, kuriame kaltina demokratus ir republikonų politikierius už tą pogromą.

Darbietis kongresmanas Vito Marcantonio, valstijinis Amerikos Darbo Partijos pirmininkas, kaltino Westchesterio apskrities valdybą už to kruvino žygio suorganizavimą. Marcantonio kartu atsišaukė į gubernatorių Dewey, kad pašalintų apskrities raštininką R. J. Fieldą ir apskrities prokuroro padėjėją Leonardą Rubenfieldą, kaipo didžiausius to pogromo kaltininkus.

Milžiniškai Pakilo Auto. Fabrikantų Pelnas, Bet Jie Atsisako Pakelti Algą

Detroit. — General Motors Automobilių korporacija per 6 pirmuosius šių metų mėnesius gavo $303,678,643 gryno pelno, likusio po taksų atskaitymo. Pernai per tuos pačius mėnesius General Motors grynas pelnas buvo $206,763,672.

Per pirmąjį pusmetį šiemet korporacija numušė darbininkams valandinę algą 3 centais, esą, todėl, kad gyvenimo reikmenys atpigę. Bet atpigimas buvo toks menkas, kad neišėjo nė 1 cento prieš 3 nukirstus centus.

Fordo auto. kompanija šiemet pasiėmė $140,000,000 gryno pelno, o Chryslerio auto korporacija $60,000,000.

Bet visi automobilių fabrikantai atmeta reikalavimą pakelti darbininkam algą; pasakoja, kad gyvenimas atpigęs ir girdi, džiaugkitės, kad mes nemažiname jums tos pačios algos.

Fordo darbininkai ruošiasi streikan, jei kompanija nepatenkins jų reikalavimų iki rugsėjo 13 d.

Sun Yat-seno Našlė pas Mao Tse-Tungą

Šanghai, Kinija. — Kinijos respublikos tėvo Sun Yat-seno našlė nuvyko į Peipingą pasitarti su Kinijos komunistų vadu Mao Tse-tungu.

Jinai remia kinų liaudininkus - komunistus prieš Čiang Kai-šeko tautininkus.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Belgrad. — Nei Jugoslavijos valdžia nei užsieniniai diplomatai nepatvirtina paskalų, būk Sovietai atsiuntę tris mechanizuotas savo armijos divizijas į Jugoslavijos pasienį.

Washington. — Tyrinėjančioji Senato komisija šį antradienį šaukia generolą Harry Vaughaną, prez. Trumano padėjėją ir asmeninį jo draugą, kad paaiškintų, už kokias malones Vaughanas patarnavo Verley kvėpalų kompanijai, arklių lenktynių savininkams Californijoj ir Allied Moliasų kompanijai New Jersey.

Verley kompanija apdovanojo gen. Vaughaną, Trumanienę ir tūlus valdininkus brangiais šaldytuvais.

Maskva. — Italijos socialistų vadas Pietro Nenni pareiškė čionaitiniame taikos šalininkų suvažiavime, kad Italijos žmonės nerems karo prieš Sovietų Sąjungą.

Nenni vadino prez. Trumaną "kišeniniu Napoleonu."

New York. — Amerikos Darbo Partijos sekretorius kreipėsi į kongresmaną Emanuelį Cellerį, kongresinės teisių komisijos pirmininką Washingtone, prašydamas, kad Kongresas pasmerktų, pavarytų ir teismui atiduotų federalį teisėją Haroldą Mediną. Prašymas nurodo, kaip Medina laužo šalies Konstituciją, kreivai, vienpusiškai vesdamas bylą prieš komunistų vadus.

New York. — Pilietinių Teisių Kongreso sekretorius William L. Patterson kaltino buvusį generalį Jungtinių Valstijų prokurorą Tomą Clarką už fašistinę ataką prieš Paulo Robesono kocertą Peekskille.

Pattersonas sako, Clarkas savo kurstymais prieš "raudonuosius" paruošė dirvą tokiem gaujų užpuolimam.

Tomas Clarkas dabar paaukštintas — prezidento Trumano paskirtas į Aukščiausiojo Teismo teisėjus ir Senato užgirtas.

Helsinki, Suomija. — Metalo darbininkai sustreikavo, nepaisant, kad socialdemokratai unijos vadai uždraudė streikuoti.

Vietnamo Patrijotai Siūlo Atlyginimą už Bao Galvą

Saigon, Indo-China.—Kovotojai už Vietnamo valstybės nepriklausomybę paskleidė lapelius, kur žada $6.200 atlyginimo už karaliuko Bao Dai sučmimą gyvo arba $3,100 už jo lavono pristatymą.

Francijos valdžia neseniai paskyrė tą savo pastumdėlį Vietnamo valdovu.

Kinų Liaudininkai Paėmė Tvirtovišką Lančov Miestą

Kanton, Kinija. — Kinų komunistai - liaudininkai užėmė Lančov miestą, Kansu provincijos sostinę, vadinamą vartais į šiaurvakarinį Kinijos kampą.

Čiang Kai-šeko tautininkai paskutinėmis dienomis gyrėsi, kad jų Kansu provinc. mahometonai smarkiai atmušą liaudininkus nuo Lančovo. Dabar, subliuškus tiem pagyram, juo mažiau žmonės tikės tautininkų pranešimais, kaip rašo Associated Press.

Liaudies Armija užėmė pozicijas už 140 mylių į šiaurės rytus nuo Kantono. Tautininkai siunčia 6 armijas pagalbon apsupamiems saviškiams Amoy uostamiestyje.

Bolivijos Sukilėliai Užėmė bent 4 Miestus

La Paz, Bolivija. —Plinta sukilimas prieš prezid. Mamerto Urriolagoitia valdžia. Sukilėliai užėmė Santa Cruz, Potosi ir dar bent porą miestų; užvaldė ir kai kurias radijo stotis. Valdžios lėktuvai bombarduoja ir apšaudo sukilėlius.

Bolivijoj yra idėta daug Jungtinių Valstijų biznių kapitalo, ypač cinos kasyklose.

Lake Success, N. Y. —Amerikos vidaus reikalų sekretorius Julius Krug sakė, valdžia svarsto galimybes pakinkyt saulės karštį darbui.

Philadelphijos miesto valdyba buvo uždraudus Amerikos legionieriams daryti žalingus šposus gatvėse, bet jie vis tiek šposauja.

MANDŽURIJOJ ĮSIKŪRĖ LIAUDIES VALDŽIA

Šanghai, Kinija. — Liaudies kongresas Mukdene, Mandžurijoj, įkūrė naują Liaudišką Valdžią. Kongrese dalyvavo daugiau kaip 300 delegatų iš visų Mandžurijos kampų.

Mandžurija yra derlingiausia ir fabrikais turtingiausia Kinijos dalis. Naujoji Mandžurijos valdžia yra sudėtinė; iš komunistų ir kitų demokratinių partijų. Jos premjeras yra Kao Kang, šiauriniai - rytinio Kinijos Komunisto Biuro sekretorius.

Steigiamasis naujosios valdžios kongresas pasiuntė sveikinimo telegramas Mao Tse-tungui, Kinijos Komunistu Partijos pirmininkui, Sovietu premierui Stalinui ir vyriaus. Liaudies Armijos komandieriui Ču Teh.

Mandžurijos valdžia neseniai padarė prekybos sutarti su Sovietu Sąjunga. Sovietai duos Mandžurijai mašinu ir kitų fabrikiniu dirbiniu mainais už Mandžurijos žemės ūkio produktus.

VIESULAS PADARĖ 40 MIL. DOLERIŲ NUOSTOLIŲ

W. Palm Beach, Florida. —Viesulas (uraganas) su tvaniškomis liūtimis praeitos savaitės pabaigoje padarė 40 iki 50 milionų dolerių nuostolių vaisiams laukuose, namams ir kitiems įrengimams Floridoj. Viesulas šėlo iki 165 mylių smarkumo per valandą. Jis žalojo visą rytinį Floridos ruožtą nuo Jacksonville iki Tallahassee.

Daugiausiai nukentėjo West Palm Beach miestas, kur viesulas suardė bei apnaikino 2,000 namų. Viso ten buvo 7,300 namų.

Apie viesulo smarkumą galima spręst iš to, kad jis ardė cementinius pastatus, sudaužė 40 lėktuvų ir 24 privačius laivus, išvartė stiprius medžius ir t.t.

Per viesulas žuvo 1 žmogus ir sužeista apie 100. Šimtai gyventojų liko benamiais.

Iš Floridos viesulas pasuko į North Caroliną ir Virginią.

Viesulo uodega pirmadienį kliudė ir New Yorką, kaip 55 mylių greitumo vėjai.

Vokiečių Kunigai Atmeta Taikos Dieną

Berlin. — Vokiečių Liaudies Taryba rytinėje Vokietijoje kvietė katalikų ir protestantų bažnyčias dalyvauti Taikos Dienos susirinkimuose ir paraduose rugs. 1 d. Tų bažnyčių vadai atmetė pakvietimą.

ORAS. — Giedra ir nekaršta.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. -:- Tel. STagg 2-8878

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Brooklyn, N. Y. per 6 months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Prie Boriso Dauguviečio Karsto

Liepos 13 dieną Vilniuje mirė žymusis lietuvių tautos dramaturgas ir režisierius Borisas Dauguvietis. Jo mirtis labai skaudus smūgis pokarinei socialistinei Lietuvai. Visą gyvenimą jis buvo ištikimas ir nuoširdus savo tėvynės sūnus.

Dauguviečio kūrybą ir vaidmenį Lietuvos liaudies žygyje į šviesesnį gyvenimą labai gražiai pavaizdavo Lietuvos Tarybinių Rašytojų Sąjungos pirmininkas Jonas Šimkus. Prie Dauguviečio karsto paskutinio atsisveikinimo kalboje Šimkus pasakė:

"Draugai! Didžiai liūdėdami šiandien atsisveikiname su mūsų visų mylimu ir brangiu Borisu Dauguviečiu. Mirtis, tartum netikėta audra, išvertė šį mūsų žemės ąžuolą, dar galėjusį labai daug nudirbti tarybinio teatro ir mūsų dramaturgijos ugdymo srityje.

Drg. Dauguvietis savo gyvenimu ir kūryba paliko gilius pėdsakus mūsų tautos, jos kultūros, ypač jos teatro gyvenime. Pažangaus rusų teatro tradicijų išauklėtas, jis ilgus savo kūrybinės ugnies metus paskyrė lietuvių dramos teatro kūrimui ir ugdymui. Jis yra faktiškas lietuvių dramos teatro kūrėjas ir ilgametis jo ugdytojas. Beveik visi mūsų dramaturgai, kurių veikalai per paskutinius trisdešimt metų buvo statomi lietuvių dramos teatre, iš velionies susilaukė teigiamiausios paramos.

Savo gyvenime praėjęs ne vieną klystkelį, Borisas Dauguvietis su tikru entuziazmu įsijungė į lietuviško tarybinio teatro darbą ir jau pirmaisiais tarybinio gyvenimo metais pasiekė labai reikšmingų laimėjimų. Bet dar didesnis ir reikšmingesnis yra jo darbas atvaduotoje Tarybų Lietuvoje po Didžiojo Tėvynės karo. Su visu jam būdingu ir nepaprastu užsidegimu, jis imasi ne tik Vilniaus dramos teatro kūrimo darbo, bet drauge jis padeda pagrindus lietuvių tarybinei dramaturgijai savo veikalais "Nauja vaga" ir "Uždavinys". Tiesiog instinktyviai nujausdamas, kokią didelę reikšmę liaudies politiniam ir idėjiniam ugdymui turi sava, originali, aktuali tarybinė dramaturgija, velionis per trumpą laiką ne tik parašo, bet ir pastato jau mano minėtus du veikalus, tuo visai teisėtai nusipelnydamas lietuvių tarybinės dramaturgijos pradininko vardą.

Jo karštas, nerimstantis, entuziastingas būdas neleidžia jam apsiriboti tik teatro ir dramaturgijos sritimis. Jis atidžiai ir su meile ugdo naujus teatro darbuotojų kadrus, jis gyvai seka visą tarybinės literatūros gyvenimą ir aistringai reikalauja spartesnio mūsų literatūros augimo, meistriškesnio jos apvaldymo. Kelis metus būdamas dramaturgų sekcijos primininku, jis paveda jauniesiems dramaturgams įsisavinti šį sunkiausią literatūros žanrą ir visą laiką dramaturgus orientuoja kurti aktualius, politiniai ir meniškai aukšto lygio veikalus, atliepiančius mūsų realųjį tarybinį gyvenimą, rodančius kelią pirmyn į komunizmą.

Borisas Dauguvietis, tartum neišblėstanti, kūrybiniais polėkiais švytinti liepsnelė, stengiasi prisiglausti prie kiekvieno naujo, nauju gyvenimu alsuojančio darbo. Taip jau buvome įpratę, kad be jo dalyvavimo negalėjo apseiti nė vienas naujas mūsų kultūrinio gyvenimo reiškinys. Jis degte degė kūryba, degė naujais entuziastingais sumanymais, svajojo apie komunizmo sukūrimą Lietuvoje ir nemaža savo veiklos kaip tik kreipė ta kryptimi.

Per trumpą pokarinį laiką velionis nudirbo tiesiog milžinišką darbą. Jeigu mūsų respublikinis dramos teatras tapo geriausiu Tarybų Lietuvoje, neabejotina, čia yra žymi dalis ir velionies nuopelno. Štai visiškai neseniai mūsų Liaudies ansamblis pasirodė su puikia nauja programa, skirta kolektyvinių ūkių statybai propaguoti. Tai taip pat velionies kūrybos vaisius. Šiemet jis buvo numatęs paminėti savo teatro darbo keturiasdešimtmetį. Ryšium su tuo jis ėmėsi kurti naują pjesę. Jo krūtinėje ir galvoje kunkuliavo dešimtys naujų kūrybinių sumanymų ir jais jis gyveno iki paskutinės gyvenimo valandos. Ir atrodo, kad Borisas Dauguvietis, skaisčiai švitėjęs kūrybos liepsna, tarytum tiesiog nuo jos ir sudegė. Jau seniai sunkiai sirgdamas, jis nekreipė dėmesio į ligą, nesitraukė iš apstaus darbo baro. Nepaprastas gyvybiškumas maldė ir jo ligą, ir fizinius skausmus.

Draugai! Atsisveikindami su brangiu Borisu Dauguviečiu, mes niekuomet nepamiršime jo nuopelnų mūsų tarybiniam teatrui ir dramaturgijai. Jo šviesus ir entuziastingas paveikslas visuomet bus mūsų sąmonėje, o jo kūrybingo gyvenimo pavyzdys skatins dar labiau ugdyti mūsų teatrą, dar daugiau dirbti tam, kad būtų sukurta aukšto idėjinio-meninio lygio lietuviška tarybinė dramaturgija.

Tavo nenuilstančius kūrybinius polėkius, Borisai, mes išugdysime į didelę komunistinės kūrybos liepsną."

Tarptautinė Apžvalga

Rašo D. M. Š.

Prezidentas Trumanas Miami mieste sakė prakalbą ir vėl puolė Tarybų Sąjungą. Atrodo, kad nieko netrūksta mūsų šalyje, kad "viskas tvarkoj," "nėra ir 5,000,000 bedarbių," kad prezidentas vien rūpinasi tuo, kad kitose šalyse kapitalistų tvarka eina prie pabaigos.

Rugsėjo 6 d. Washingtone atsidarys Anglijos ir Jungtinių Valstijų aukštų viršininkų konferencija. Bandys prašalinti tarp Anglijos ir Amerikos kapitalistų nesutikimus pasauliniėse rinkose.

Jungtinių Valstijų karo laivai, kurie yra Viduržemio Jūroj, apsilankys Ispanijos prieplaukose. Tai bus pirmas vizitas į Ispaniją nuo to, kaip Hitlerio ir Mussolinio ginklų pagalba ten įsigalėjo fašistai, priešakyje su Franco. Reiškia, Amerikos imperialistai vis daugiau susiartina su Ispanijos fašistais. Neveltui Washingtone tūli rėkia, kad kviesti Ispaniją į karinę Šiaurinio Atlanto Sąjungą.

Washingtone eina "karas" tarpe kapitalistų, gaminančių karo laivus ir karo orlaivius. Seniau buvęs ginkluotų jėgų vadas James Forrestal buvo kietai susirišęs su karo laivų statymo firmomis, tai jis stengėsi kuo daugiausiai apsiginklavimo reikalams skiriamų pinigų išleisti statybai naujų karo laivų.

Dabartinis apsigynimo sekretorius Louis Johnson yra susirišęs su karo lėktuvų gaminimo firmomis, tai jis atšaukė tūlus Forrestalio užsakymus ant karo laivų, o daugiau pinigų skiria karo lėktuvų gamybai. Todėl tarpe šių kapitalistinių grupių, vienos gaminančios karo laivus, o kitos — karo lėktuvus, eina "karas." Ir vieni ir kiti giria savo ginklus ir šaukia apie "pavojų Amerikai." Johnsonas net patvarkė paleisti 135,000 darbininkų ir ne būtinai reikalingų karininkų, kad "taupyti iždą." Jo patvarkymas paliečia apie 80,000 žmonių, dirbusių prie statybos karo laivų ir apie 4,000 laivyno oficierių, kurie tuos darbus prižiūrėjo. Tuo kartu jis paskyrė apie bilijoną dolerių išleisti gamybai didelių bombanešių "B-36."

ANGLIJOS imperialistai turėjo pripažinti, kad Malajaus pusiausalyje liaudiečiai, kovojanti už savo šalies išlaisvinimą, vadovaujami komunistų, užėmė Mentakabo miestą.

Malajaus pusiausalis yra prie Indonezijos. Jis užima 50,966 ketv. mylias ir turi apie 6,000,000 gyventojų. Anglai imperialistai yra pavergę tos šalies žmones ir Malajaus pajūryje įsirengę galingą Singapuro karo laivyno bazę ir tvirtumą.

ALBANIJOS liaudies demokratinė vyriausybė pareiškė, kad Jugoslavijos trockistai, priešakyje su Tito siekė pavergti Albaniją, kaip jie pavergė Juodkalniją. Albanija yra laisva tik dėka Tarybų Sąjungos, Bulgarijos ir kitų demokratinių respublikų pozicijai.

Kartu Albanijos liaudies vadas generolas Hoxa sakė, kad Jugoslavijos trockistai, priešakyje su Tito, susilauks galo ir turės savo galva atsakyti už savo niekšystę.

Čechoslovakijos liaudies demokratinė vyriausybė paskelbė, kad tarpe jos ir Jungtinių Valstijų labai sumažėjo prekyba. Sako, kad Trumanas su savo viršininkais daro visokių kliūčių prekybai, tai Čechoslovakija atšaukė Amerikoj užsakymų ant $20,000,000.

Suprantama, kad ta Trumano politika kenkia ne vien geriems santykiams tarpe abiejų šalių, bet ir didina nedarbą mūsų šalyje.

KINIJOJ Liaudies Išlaisvinimo Armija suėmė arba sunaikino 97,000 banditų, kurie siekė kenkti liaudies reikalams. Sako, kad reakcininkų armija, bėgdama paliko grupes banditų, kad jie kenktų liaudžiai tvarkytis. Patys darbininkai ir valstiečiai daug tų gaivalų suėmė arba sunaikino.

Liaudies Išlaisvinimo Armija jau tik 150 mylių nuo Kantono. Ji tuo pat kartu žygiuoja linkui šio miesto ir linkui vakarų, kad ten ištaškius dvarponių - gubernatorių armijas.

Kapitalistiniai korespondentai iš Šanghajaus rašo, kad ten "labai blogai." Kas gi tokio blogo? Jie rašo: gazolinos galionas $3, todėl 8,000 automobilių sustojo važinėję; rodo sovietines filmas "Leninas 1918 Metais," "Mūšis ant Ledo" — kaip rusai supliekė vokiečius dar 1240 metais, "Stalingrado Apgynimas"; karčiamų ir naktinių klubų barai tušti ir šokių svetainės ištuštėjo.

Na, tai šis "blogumas" visai nepaliečia Kinijos darbininkus ir valstiečius! Reiškia, blogai, bet tai buvusiems ponams.

Į Formosos salą sugužėjo apie 1,000,000 reakcionierių armijos vyrų, kapitalistų, dvarponių, buvusių valdininkų. Visi jie apsėdo vietos gyventojus. Pasekmėje — baisus brangumas, stoka namų. Vietos gyventojai baisiai piktinasi naujais pribuvėliais ir generolo Čiang Kai-šeko režimu.

Formosos salą Japonija užgrobė nuo Kinijos 1895 metais. Pereito karo laike Kinijos vyriausybė paskelbė, kad nepripažįsta Japonijos teisių. Rooseveltas, Churchill ir Čiang Kai-šekas savo konferencijoj Kairo mieste, 1946 metais, pareiškė, kad Formosa bus grąžinta Kinijai po Japonijos sumušimo. Bet dabar, kaip Čiang Kai-šekas, taip Amerikos imperialistai jau sako, kad Formosa yra faktiškai dar Japonijos dalis, o kinų (Čiango) armija ją laiko tik okupavus. Mat, nori atplėšti nuo Kinijos, kuri virsta liaudies demokratine respublika.

FRANCIJOS imperialistai sako, būk jie laimėjo mūšį prieš liaudies armiją Indo-Kinuose. Liaudies armija nuo 1945 metų kariauja už savo šalies laisvę. Francija tame kare turi apie 50,000 vokiečių hitlerininkų samdinių, kurie kariauja francūzų pusėje. Francijai šis karas jau atsiėjo apie 100,000 vyrų. Indo-Kinai užima 280,849 ketv. mylias ir turi 25,000,000 gyventojų.

GRAIKIJOJ monarchofašistai giriasi ir Amerikoj komercinė spauda jiems tūravoja, kad jau "partizanus baigia naikinti." Bet Graikijos demokratinės vyriausybės radijas skelbia, kad vien Grammos kalnuose į 13-ką dienų mūšių monarcho-fašistai neteko 15,000 užmuštais ir sužeistai kareivių ir oficierių. Tas radijas skelbia, kad amerikietis generolas James Van Fleet, kuris vadovauja monarchistams, slepią teisybę, kad jis neteko ne tik daug kareivių, bet ir labai daug ginklų.

NORVEGIJOJ, kaip praneša The New York Times korespondentas 22 d. rugp. Statybos Darbininkų Unija atsisakė dirbti prie įrengimo slėptuvių nuo lėktuvų bombardavimo ir karinių

(Tąsa 5-tam pusl.)

Pranešimas Pietų Amerikos Liet. Spaudos Rėmėjams

Amerikos progresyviams lietuviams žinoma, jog prieš pusantrų metų buvo pradėta rinkti aukos, nupirkimui magazino ir matricų (raidžių) dėl Pietų Amerikos lietuvių laikraščio "Darbas."

Aukų rinkimu rūpinosi Pietų Amerikos Lietuvių Spaudai Remti Komitetas. Jam aktyviai gelbėjo Vilnies ir Laisvės spaustuvėse dirbanti darbininkai.

Netrukus buvo surinkta užtenkamai pinigų, ir pereitų metų vasaros pabaigoj buvo paduotas užsakymas. Šių metų sausio mėn. užsakymas buvo gatavas ir reikėjo pasiųsti Pietų Amerikos draugams į Montevideo, Uruguay. Čia dalykai šiek tiek susitrukdė: reikėjo gaut permitas iš Uruguajaus muitinės, reikėjo pristatyt kitokių "raštų" ir konsulo "liudijimų" New Yorke.

Pagalios visos kliūtys tapo nugalėtos ir raidės su magazinu jau nuplaukė į Montevideo, ir d. V. Vaivuskas mums štai ką rašo (ištraukos ir laiško):

"Pagaliau, jums ir visiems mūsų geriems draugams Amerikoje galiu pranešti linksmą žinią: liepos 22 d. gavome Jūsų siųstą siuntinį — matricus ir magaziną.

"Siuntinys atėjo pilnoje tvarkoje. Atitinka matricų skaičius, pažymėtas kvituose; magazinas buvo gerai įpakiuotas, todėl neturi jokio sumušimo, jokio įlenkimo. Viskas nauja, blizga, gražu. Žavi mūsų akis ir mūsų sielą!... Tą pačią naktį sudėjau raides į magaziną ir pradėjau rinkti lietuvišką tekstą. Puikios raidės, puikus ir brangus Jūsų siuntinys! Kaip Jums visiems reikės atsidėkoti — neišneša mano galva...

"Artimiausiame parengime nusprendėme suruošti spaudos parodėlę, kurioje brangiausiu eksponatu bus išstatyta jūsų dovana. Norime ją parodyti visai mūsų publikai."

Visa ta dovana (matricai ir magazinas) mums kaštavo $477.07, pasiuntimas $40.50. Taigi viso pasidaro $517.57.

Baigiant šį pranešimą, mes norime išreikšti didelę padėką visiems draugams ir draugėms, kurie parėmė šį reikalą aukomis ir darbu. Tai bus didelis palengvinimas pietamerikiečiams draugams skleidime progresyvės minties tarpe ten gyvenančių lietuvių.

P. A. L. S. R. Komitetas.

Jubiliejaus Atžymėjimas

Iš kolonijų skelbimu rinkimų S. Penkauskas iki šiol stovi pirmoje vietoje. Laukiame žinios iš Worcesterio. Jie yra pasisakę užpildyti visą puslapį biznių pasiskelbimais. Šiomis dienomis Penkauskas vėl prisiuntė pluoštą biznių pasiskelbimų iš Lawrence, Mass.

A. Apšegienė iš Auburn, Me., prisiuntė $27.00 surinkusi ant blankos iš asmenų jubiliejinių dovanų dienraščiui. Per ją aukojo:

John Žilinskas, Lewiston, Me.	$1.00
R. Šileikienė, Auburn, Me.	1.00
A. Liaudanskienė, Lewiston, Me.,	1.00
Chas. Steponaitis, Lewiston, Me.	1.00
J. Smith, Dorchester, Me.	1.00
F. Apšega, Auburn, Me.	1.00
J. Krapavickas, Auburn, Me.	1.00
K. Martinkus, Auburn, Me.	1.00
J. Beleckis, Lewiston, Me.	1.00
L. Žarkauskienė, Auburn, Me.	1.00
P. Žarkauskas, Auburn, Me.	1.00
A. Kaulakis, Auburn, Me.	1.00
A. Chiužas, Rumford, Me.	1.00
M. Chiužas, Rumford, Me.	1.00
S. Puidokas, Rumford, Me.	1.00
J. Pliaupis, Peru, Me.	1.00
A. Apšegienė, Auburn, Me.	1.00
E. Naujokas, Auburn, Me.	1.00

Julius Kalvaitis, Brooklyn, N. Y. — surinko ant blankos $28.50. Jis savo vakacijas pašventė darbui atžymėti dienraščio sukaktį. Per Kalvaitį aukojo:

Jonas Vaiginis, Brooklyn, N. Y.	$6.50
Juozas Šapolas, Brooklyn, N. Y.	$6.50
Julius ir Mary Kalvaičiai, Brooklyn, N. Y.	10.00
Antanas Arlauskai, Glen Edith Hotel, Rochester, N. Y.	3.00
R. Buzauskas, Rochester, N. Y.	3.00

Adolfas Galkus, philadelphietis, šiuom tarpu nesveikuoja, tačiau savo dienraščio jubiliejaus darbo jis neapleido. Sugrąžino blanką su $19.00, surinkęs dovanų. Per A. Galkų aukojo sekami asmenys:

Adolfas Galkus, Philadelphia, Pa.	$10.00
Juozas Grušauskas, Philadelphia, Pa.	5.00
William Stanol, Philadelphia, Pa.	1.00
Antanas Yuras, Philadelphia, Pa.	1.00
A. J. Pranaitis, Philadelphia, Pa.	1.00
Kazimieras Bunuskas, Philadelphia, Pa.	1.00

Visi aukščiau suminėtieji yra iš Philadelphijos, į kuriuos atsikreipė jubiliejaus reikalu Adolfas Galkus.

Daugiau jubiliejinių dovanų gavome nuo šių geradėjų:

J. Yudeikis, Yonkers, N. Y.	$3.00
Geo. A. Braknis, Pontiac, Mich.	3.00
Pranas Grikštas, Worcester, Mass.	3.00
K. Placenis, Toledo, Ohio	3.00
Joseph Waznis, Rumford, Me.	3.00
W. Katinas, Cliffside, N. J.	3.00
Stanley ir Julia Rainard, Dorchester, Mass.	3.00
P. J. Anderson, Rochester, N. Y.	2.00
Jonas Krutulis, Plymouth, Pa.	2.00
Ona Girnienė, Binghamton, N. Y.	1.50
R. Tamulevičius, Worcester, Mass.	1.00
A. Zalders, Colinsville, Ill.	1.00

Širdingai ačiu visiems aukavusiems ir pasidarbavusiems aukų rinkime. Visų prašome turėti mintyje, kad vajus dėl jubiliejinės laidos jau baigiasi. Kur dar yra progos pasidarbuoti, prašome susikubti.

Laisvės Administracija.

Darbo sekretorius Maurice J. Tobin (kairėje), kurio departmentas nebegali išspręsti problemų pradėjus dirbtuvėms užsidarinėti (iš valdinių įstaigų taipgi atleidžiami šimtai tūkstančių darbininkų, kaip paskelbė spauda šiomis dienomis) ir Darbo Saugumo Biuro (dabar nesaugumo) direktorius Robert C. Goodwin pasitaria Washingtone. Apie ką juodu tariasi, niekas nežino, tačiau daleistina, kad neužmiršta planuoti pateisinimus savo departmentų už nedarbą.

ĮVAIRUMŲ PUSLAPIS

Kuom Skiriasi Talentingų Žmonių Smegenys nuo Paprastų Smegenų?

Vyrai kartais mieruojasi kepurėmis, ir didesnės kepurės nešiotojas pamano, kad jis daugiau turi proto, nes jo smegenys didesni, nors iš tikrųjų gal tik galvos kaulai storesni.

Apie gabius žmones sakoma, kad jie turi gerus smegenis. Bet naujieji moksliniai tyrimai rodo, kad gabumai nepriklauso nuo smegenų dydžio ar pavidalo. Pamatinis skirtumas tarp gabių ir negabių smegenų yr tame, kiek ir kokio maisto kraujagyslės pristato bilionams ląstelių (celių) smegenyse.

Geras ar blogas įvairių liaukų (glandsų) veikimas taipgi paliečia protinius gabumus.

Worcesterio Tiriamosios Biologijos Institutas atrado, jog pas protinius suirėlius - **skizofrenus** prastai veikia viršinkstinės (adrenalinės) liaukos.

Neurologijos Institutas New Yorke patyrė, kad jeigu vadinamiems bukapročiams, atsilikusiems vaikams mokyklose duodama **glutaminės** rūkšties, tų vaikų gabumai daugeliu laipsnių aukštyn pakyla.

Glutaminė rūkštis yra sudėtinė dalis visų proteinų - baltymų, kurių daugiausia yra piene, kiaušiniuose, mėsoje ir žuvyje.

3—Įvairumai

Fordhamo Universitete New Yorke padaryti bandymai rodo, kad jeigu žiurkės per mažai vitamino B1 gauna ėdesyje, tai jos protiniai atbunka, o jeigu joms dikčiai duodama to vitamino, tai žiurkės pasidaro daug gabesnės.

Smegenų Palyginimai

New Yorkietis daktaras Edwardas Podolsky neseniai parašė knygą "The Thinking Machine" (Mąstomoji Mašina). Jis, protligių gydymo specialistas, tarp kitko, peržvelgia žmonių smegenų tyrimus ir palyginimus, kurie buvo daromi jau per šimtą metų.

Didis matematikos mokslininkas Gauss ir du kiti geniališki žmonės paliko savo smegenis ištirti vokiečių mokslininkui dr. Rudolfui Wagneriui 1860 metais.

Wagneris ypač atydžiai ir rūpestingai tyrinėjo matematiko Gausso smegenis, lygindamas juos su paprasto padienio darbininko Krebso smegenimis. Jis nagrinėjo abiejų smegenų išsiraitymus, rumbelius, vageles, jų skaičių ir gilumą; tikriausiai patyrė ir palygino Gausso ir Krebso smegenis, ir štai ką tas tyrinėtojas atrado:

Protinio milžino Gausso ir paprasto darbininko Krebso smegenys visais atžvilgiais yra faktinai lygiai toki pat.

Kiti tyrimai parodė, jog idijoto ("pusgalvio") smegenys gali sverti daugiau, kaip aukštai talentingo žmogaus.

Dr. Podolsky sako:

— Smegenys kai kurių tikrai didžių žmonių buvo tik menko svorio. Skaičius ir gilumas vagelių (griovelių) jų smegenyse buvo ne didesnis, kaip silpnapročio (moron) smegenyse.

Atrasta, kad smegenų žinovas - tyrinėtojas, negali pasakyti skirtumo, kuomet jam paduodama dveji smegenys — vieni geniališko žmogaus, o kiti beraščio juodadarbio darbininko.

Buvo ir tebėra sakoma, jog pryšakinėje smegenų luoboje yra "proto sostinė." Taigi ir pradėta pryšakines smegenų luobas tyrinėti.

Tarp kitko, buvo ištirta pryšakinės smegenų luobos pasauliniai garsaus gydytojo Williamo Oslerio ir universiteto pirmininko, įžymaus psichologo G. Stanley'o Hall'o. Pryšakiniai jų smegenys buvo palyginti su paprastų, eilinių žmonių pryšakinėmis smegenų luobomis, ir nerasta jokio tikro skirtumo.

Štai Kur Tikras Skirtumas

Tiktai po 60 metų tyrinėjimų kilo klausimas: Gal tikras skirtumas yra ne smegenų dydyje ar jų sudėtyje? Gal smegenų gabumas ar bukumas priklauso nuo to, kaip smegenys minta?

Pavyzdžiui, štai du inžinai; abudu gali išvystyti lygiai tiek pat jėgų. Bet jeigu vienas inžinas geriau tepamas, geresnį gazoliną vartoja ir tinkamiau įtaisytas gazolino - kūro plaukimas į inžiną, tai šis inžinas geriau ir veiks už kitą.

Maistą - kūrą smegenims neša kraujas, o kraujas plaukia k r a u jagyslėmis. Taigi ir buvo atsižvelgta į kiekį ir kokybę kraujagyslių, kurios neša kraują su maistu smegenims.

— Senesnieji smegenų tyrinėtojai darydavo didžiausią klaidą, kuomet jie nuimdavo ir šalin numesdavo smegenų plėves-apdangas, — sako dr. Podolsky. — Iš tikrųjų gi ne patys smegenys, bet jų apvalkalai - plėvės galėjo parodyti patį įdomiausią dalyką.

Smegenų plėvėse yra kraujagyslės — arterijos ir vėnos, kurios maitina smegenis; ir šių arterijų didumas bei sudėtinumas daugiau pasako mums apie smegenų gabumą, negu pačių smegenų dydis, svoris ir sudėtis.

1926 metais dar pirmą sykį buvo pradėta tyrinėti smegenų plėvės - apdangos ir nagrinėti, kuom skiriasi talentingų asmenų smegeninės plėvės nuo eilinių žmonių. Buvo atrasta, jog smegenų plėvės labai gabių, geniališkų žmonių t u r i daug ir stambių kraujagyslių, o puskvailių smegenų plėvėse mažai kraujagyslių ir jos menkos.

Tapo įrodyta, jog nėra tikro skirtumo tarp genijaus ir silpnapročio smegenų. Vienintelį skirtumą sudaro tiktai skaičius ir stambumas kraujagyslių, kurios yra smegenų apdangose ir neša kraują į smegenis.

Kraujo Sudėtis ir Protiniai Gabumai

Naujesnieji tyrimai atidengė dar vieną svarbų dalyką ryšium su protiniais gabumais, — kad reikia ir sveiko kraujo.

Nors smegeninės kraujagyslės būtų geros, bet jei kraujas nesveikas, tai smegenys negalės gabiai veikti. Panašiai, kaip inžinas. Jeigu kuras netikęs, tai ir geriausią inžiną tramdo ir gadina.

Buvo išnagrinėta įvairių žmonių kraujo sudėtis ir, be kitko, štai kas atrasta:

Kraujas normalių, sveikų žmonių turi gana daug kalcio; o kraujyje daugumo asmenų, sergančių protligėmis dėl kūniškų priežasčių, jau kur kas mažiau kalcio.

Antra vertus, protinių ligonių kraujyje yra daug daugiau cukraus, negu protiniai sveikų žmonių kraujyje. Todėl ir leidžiama proto ligoniams į kraują **insulinas,** kuris mažina cukraus kuopimąsi kraujyje. Patikrinta, jog insulinas geriau gydo protliges, negu leidimas purtančių elektros srovių, nes elektriniai sukrėtimai nemažina cukraus kiekio kraujyje.

(Insulinas yra vienintėlis iki šiol vaistas cukraligės-dlabetes ligoniams.)

Operacijos Smegenim Gerinti

Naujieji moksliniai atradimai duoda vilties, kad galima bus taip pataisyti bukus smegenis, jog jie taps gabiais. Šio straipsnio pradžioje minėta, kad blogas liaukų veikimas kliudo ir smegenis. Šiandie n i n i s mokslas bent dalinai taiso tą blogumą.

Chirurgai pastariais metais daro sekmingas kraujagyslių ir nervų operacijas. Numatoma, kad toliau jie galės paimt tinkamų kraujagyslių iš kitų kūno dalių ir įdėt jas į negabiu smegenų plėves, taip kad jie, gaudami gana kraujo, taptų vikriais, talentingais smegenimis. Suprantama, jog tokioms operacijoms galima būtų naudot ir kraujagysles kitų žmonių, žūstančių nelaiminguose atsitikimuose, paimant jas už valandos kitos po tų žmonių mirties.

Darytuose gyvuliams bandymuose buvo įdėta net dirbtinės kraujagyslės arterijos, pagamintos iš įvairiu naujų plastikinių medžiagų, ir jos atliko savo pareigą kraujo apytakoje.

Tvarkus Gyvenimas Tarnauja Smegenų Veiklai

Tuo tarpu ir be operacijų daugelis galėtų šiek tiek pagerinti savo smegenų veikimą, jeigu išmintingai sutvarkytų savo gyvenimą.

Kiekvienas žinome, jog kai esame per daug prisivarginę, nedamiegoje ar blogai mitę per tam tikrą laiką, tai prasčiau veikia mūsu galva ir šlubuoja atmintis. Persivalgymas, apsirijimas taip pat kenkia protiniam veikimui, o vienas smarkus pasigėrimas nusilpnina smegenu gabumus net keletui dienų.

Geriau sutvarkytas gyvenimas palaiko sveikesnį kraują ir jo apytaką, tarnauja normaliam nervų veikimui, taigi padeda ir protiniams gabumams.

N. M.

VALDŽIOS LIGONINĖ RAUPSUOČIAMS—VILTINGA VIETA

Nuo pat civilizacijos pradžios raupsai — bibliškieji raupai (leprosy) — kėlė žmonėms baimę, kaipo didi baisenybė.

Medicinos žinovai gi šiandien teigia, kad daugiau, negu pusė tų, kurie šia liga serga, galėtų maišytis tarp žmonių, visiškai nepastebimi. Didelis nuošimtis tokių ligonių turi tiktai panašius ženklus, kaip paprastas odos išbėrimas.

Šiandieniniai gydytojai tvirtina, kad raupsai-leprosy yra nelabai užkrečiama liga, ir sako jog chroniškas raupsais apsikrėtimas dažniausiai prasideda kūdikystėje ir nepasireiškia per ilgą laiką.

Dr. Geo. M. Gould Medikalis Practitioner's Žodynas šitaip apsklembia raupsus:

— Tai yra chroniška, limpama liga, kurią iššaukia perai, vadinami **bacillus leprae.**

Manoma, jog pasaulyje 3 iki 5 milionų žmonių serga šia liga ir kad Jungtinėse Valstijose yra 1,500 iki 5,000 tokių ligonių.

Raupsai, kaip ir visos kitos ligos, puola turtingus ir beturčius, mokytus ir bemokslius, įvairių tautų bei rasių žmones. Iš tų, kurie dabar gydomi šioje šalyje, yra apie trys ketvirtdaliai čiagimių baltųjų amerikiečių, kaip praneša mėnesinis Abbot Laboratorijų žurnalas What's New.

Vienas svarbiausių žinomų faktų apie raupsus šiandieną yra tas, kad daugelis sergančių sekmingai gydomi. Tai yra išdavas tyrinėjimų ir atradimų, kuriuos padarė Jungtinių Valstijų Sveikatos Tarnybos Marine Ligoninė Carville, Louisianos valstijoje. Ten atrasta nauji vaistai ir tinkamesni gydymo būdai. Dabar panašūs gydymo būdai įvesti ir kitose raupsuočių ligoninėse.

Carville Ligoninė

Dar nesenoj praeityj daugumas ligonių, nugabentų į Carville arba į kitą raupsais sergantiems vietą, manydavo, kad normalus jų gyvenimas pasaulyje jau baigtas. Bet dabar vis daugiau ir daugiau tokių ligonių patiria, kad durys atsidaro ne tik į ligoninę, bet ir iš ligoninės.

Anot What's New žurnalo, mirtys Carville ligoninėje pusiau sumažėjo, o tų, kurie sveiksta, yra dvigubai daugiau.

Carville ligoninė priima iki 480 raupsais sergančių ligonių, kurie gali vaikščioti ir užsiimti mažais darbeliais. Taip pat yra specialus skyrius tiems, kurie sunkiai serga ir turi gulėti lovoje.

Įvairūs Įrengimai Ligoninėje

Ligoninėje yra slaugių namai, protestantų bažnyčia ir katalikų bažnyčia. Ligoninė turi savo elektros jėgos gamyklą ir savo ūkį, kuriame augina beveik visą sau maistą. Yra sudarytos ir sąlygos pasilinksminti.

Šių dienų ligoniai neapkenčia tų aukštų tvorų, sunkių geležinių durų ir sargų, kurie seniau būdavo naudojami. Tatai primintų jiems senąsias dienas, kada su raupsuočiais būdavo apsieinama, kaip su pavojingais kriminalistais.

Šiandien gyvenimas Carville yra beveik normalus. Keli ligoniai yra pasistatę "bungalow row" ir gyvena savo nameliuose.

Carville ligoninė turi savo teatrą ir valgyklą, kurią patys ligoniai veda; jie taipgi turi paštą ir knygyną - skaityklą. Yra ir salė, kuri vartojama šokiams ir kūno mankštos klasėms. Golfo žaidimas labai mėgiamas. Minkštojo sviedinio (soft ball) lošėjų rinktinė tokia gera, kad geriausi pietinės Louisianos lošėjų klubai atvyksta į Carville lošti.

Carville turi ir savo mokyklą, kurioj įvairių tautybių vaikai — negrai, baltieji ir kiniečiai — sujungti bendros ligos, kartu mokosi ir žaidžia. Carville taipgi turi savo žurnalą The Star, kurį redaguoja štabas, susidedąs iš 35 ligonių. Šis žurnalas siuntinėjamas į įvairias pasaulio šalis.

Gailestingosios sesutės—Daughters of St. Vincent de Paul — sudaro slaugių štabą. Visos jos yra baigusios slaugių mokslo ir praktikos kursą, yra registruotos slaugės, ir jas samdo United States Public Health Service. Jų gaunamas atlyginimas yra naudojamas šalpos tikslams.

Nors naujai išrastus vaistus ir gydymo būdus, dabar naudojamus Carville, užgiria visi raupsų specialistai, tačiaus medicinos mokslo žinovai pabrėžia, jog praeis dar daug laiko, iki šią ligą bus galima visiškai sekmingai gydyti arba jos plitimą sustabdyti. Taigi tyrinėjimai vis dar tęsiami.

Gydymo specialistai sako, jog daktarai, patys ligoniai ir visuomenė privalo daugiau apie šią ligą žinoti, ypač pietuose, kur ši liga dažniausiai pasireiškia. O kada visuomenė plačiau žinos apie tą ligą, tai ir jos gydymas bus lengvesnis ir sekmingesnis.

Common Council for American Unity.

Amerikonų Kova prieš Šmalžių Užplūdimą

Pastaruoju laiku pasitaiko, kad Jungtinių Valstijų laivai netyčia atveža milžiniškus šmalžius, kurie kitaip vadinami slimokais, straigėmis, o a n g l i š k a i "African snails." Neseniai atrasta tokių šmalžių ir New Yorkan atplaukusiuose laivuose iš Pacifiko Vandenyno salų. Ypač dažnai tų nepageidaujamų gyvūnų randama atplaukiančiuose iš Hawajų ir kitų Pacifiko salų į Californijos uostus.

Farmeriai ir daržininkai nuogąstauja tų "sutvėrimų" užplūdimo.

Minimi šmalžiai yra iki 7 colių ilgio ir greitai veisiasi, taip kad trumpu laiku susidaro jų krūvos, kaip kokio mėšlo. Jie godžiai ėda visokius žaliumynus, o kai maisto pritrūksta, tai dvesia ir pūva vienas ant kito.

Amerikiniai mokslininkai todėl susirūpinę ir daro įvairius žingsnius kovoje prieš tu šmalžių privisimą.

Pradinė šių gyvūnų tėvynė yra rytinė Afrika. Japonai gi iš ten parsigabeno šmalžių namo ir į savo užimtas salas Pacifiko Vandenyne karo metu. Japonai tuos gyvūnus naudoja maistui. O Hawajų salose gyvenantieji japonai jau nuo seniau juos augino ir valgė. Amerikiečių gi s k o n i u i šmalžiai šlykštūs ir negardūs.

Amerikinė vyriausybė dabar naikina tų šmalžių lizdus bei peryklas.

Nors didžiuliai šmalžiai tinka kaip lesalas vištom ir kaip pašaras kiaulėms, tačiau jie daro daug daugiau žalos, negu naudos.

IRANAS VĖL SKLEIDŽIA PASKALUS PRIEŠ SOVIETUS

Teheran, Iran. — Irano valdžia skleidžia gandus, kad Sovietų kariuomenė, girdi, peržengė Irano sieną, sunaikino dvi Irano armijos stotis ir pasitraukė savo pusėn. Pasakojama, kad mūšis tęsėsi 5 valandas.

ČIANGO LAKŪNAS PERSKRIDO Į LIAUDININKŲ PUSĘ

Hong Kong.— Kinas tautininkų lėktuvo vairuotojas perskrido į Liaudies Armijos pusę. Liaudininkams teko didelis amerikinis tautininkų lėktuvas C-47.

Skaičiuojama, kad Jungt. Valstijose yra apie 850,000 tinkamų darbui arklių.

Reumatikai Kaipo Oro Pranašai

Sergantieji reumatizmu arba arthritu sako, kad jie nujaučia tokias oro atmainas, kaip ateinantį sniegą, lietų bei šaltį. Žmonės, kuriem buvo nulaužtas, paskui sugydytas kaulas, taip pat pranašauja oro atmainas pagal skausmo jautimą.

Daugumas gydytojų pajuokdavo tokius oro pranašus. Bet pasirodo, kad jie nežinodami juokėsi.

Anglijoj buvo padaryti moksliniai tyrimai ir atrasta, jog reumatizmo ir arthrito ligoniai iš tikrųjų gali atspėti arčiausią oro atmainą. Apie tuos tyrimus pranešė daktaras Jonas H. Kellgren iš Anglijos miesto Manchesterio, kalbėdamas tarptautiniame reumatizmo gydytojų suvažiavime New Yorke pirm trejeto mėnesių.

Dr. Kellgren parodė, jog oro spaudimo mažėjimas pirm lietaus, darganos ar sniego ir prasidedanti temperatūros atmaina skirtingai paliečia tokių ligonių nervus, todėl jie ir gali būti oro pranašai.

Buenos Aires, Argentina. — Streikuoja visi 10,000 laivakrovių.

MAURAI GALI BŪTI PAŠARAS AR VALGIS

Visi esame matę maurus balose, kudrose (sodželkose) ir upelių užuolankose, kur vanduo vietoje stovi arba menkai tejuda. Tie maurai mums atrodė, kaip žalsvas, glitus dumblas.

Bet maurai susidaro iš mažyčių augalėlių, moksliniai vadinamų **algae.** Toks augalėlis viso yra tiktai viena ląstelė (celė). Taigi maurai yra gyvosios gamtos padaras, o ne tik šlykštus dumblinis daiktas.

Maurai galėtų būti naudojami ir pašarui gyvuliams ir maistui žmonėms, kaip atrado Stanfordo Tyrinėjimų Institutas Californijoj. Maurų augalėliuose yra baltymų (proteinų) ir riebalų.

Jeigu maurai gauna užtenkamai šviesos ir maisto, tai per 24 valandas jie trigubai padaugėja. O maistui jiems galima leisti dujas iš bravorų ir kaminų ir įmesti turinčių azoto (nitrogeno) medžiagų.

LĖKTUVŲ STATYBA LENKIJOJE

Varšava. — Lenkija atidarė naujus fabrikus, kurie statys keleivinius ir karinius lėktuvus, kaip pranešė lenkų oro jėgų vadas generolas A. Romejko.

Leukemijos Ligonio Mirties Atspėjimas

Bent viename atsitikime galima pasakyti, kada ligonis mirs. Jeigu žmogus sunkiai serga **leukemija** ir jo kraujyje būna tiktai vidutinis **histamino** kiekis arba mažiau negu vidutinis, tai ligonis mirs už mėnesio laiko. Šį faktą parodė tyrimai, kuriuos darė Californijos Universiteto medicinos skyriaus mokslininkai.

O jei gydant leukemijos ligonį atsiranda daugiau kaip vidutinis histamino kiekis, tai žmogaus sveikata eina geryn ir jis galės ilgiau gyventi, kaip atrado tie mokslininkai.

Leukemija, kartais vadinama kraujo vėžiu, yra liga, kur atsiranda labai per daug baltųjų kraujo kūnelių.

Histaminas yra chemikalas, kuris normaliai susidaro pačiame kūne. Jis, be kitko, paakstina plaukimą skilvin sulčių, reikalingų maistui virškinti.

16 kūbinių pėdų sauso ąžuolo ar uosio kurenant duoda tiek karščio, kaip tonas anglies arba 200 galionų kerosino.

GRYNOS SĄŽINĖS ŽMONĖS

Parašė P. VERSIGORA ❀ Vertė N. ZIBERTAITĖ

5-26-49 —73—

(Tąsa)

Mergina karštai kalbėjo. Ji, matyt, buvo labai nekvaila ir drąsi, žinojo ji daug, gal būt, net daugiau, negu reikėjo jai žinoti. Turėjo lakią vaizduotę ir trokšte troško padėti liaudžiai. Daug kas iš to, ką ji buvo papasakojusi, pasitvirtino per sekančių dienų konkrečius žvalgų patikrinimus. Dešimtys pogrindininkų, apie kuriuos aš pirmąkart išgirdau tą naktį, — gydytojai, mokytojai, buvusieji partijos darbuotojai, — artimiausiomis dienomis atvyko pas mus. Aš ilgai negalėjau suprasti, kas čia yra: kodėl 1943 metų pradžioje pogrindžio kova Žitomiro srityje reiškėsi tokiomis archaiškomis, netikslingomis formomis? Kam buvo reikalinga toji abstrakti agitacija, kai sąjūdis reikalavo ne kelti liaudį, o tiesiog eiti jos priešaky su ginklu rankoje? Tarybinių žmonių agituoti prieš vokiečius, gal būt, ir nereikėjo, o vokiečio nesuagituosi jokiomis proklamacijomis. Pačia geriausia agitacija tomis dienomis mes laikėme automatą, granatą bei miną ant plento ar geležinkelio. O va, šiose vietose stoti su ginklu rankoje, organizuoti daliniūs beveik niekas nesiryžo.

Vėliau man galutinai paaiškėjo priežastys, vertusios laikytis pasenusių ir neefektingų partizaninės kovos formų, tačiau pirmąkart nedžiugų tos "kovos" vaizdą papasakojo man Sonia, skambaus balso ir lakios vaizduotės mergina. Tą kovo mėnesio naktį aš pirmąkart išgirdau "Kalašnikovo" pavardę.

— O kas jis toks, tasai Kalašnikovas? — paklausiau aš, asociacijos būdu iš karto atsiminęs Lermontovo "Dainą apie pirklį Kalašnikovą."

— Kalašnikovas? O, tai garsus partizanas, — matyt, stebėdamasi mano nežinojimu, atsakė ji.

— Kuo gi jis garsus?

— Kaip gi jūs to nežinote? Juk tai jis atvyko į Žitomirą su vokiečių mašina prie esesininkų sandėlio, apsivilkęs vokiečių oberleitenanto uniforma, išsirašė visa, kas buvo jam reikalinga, susikrovė į mašiną, pasirašė ir išvyko. Ir tik mašinai dingus iš akių, nustebę esesininkai pamatė jo pakvitavimą, kuriame buvo pasakyta: "Visa, kas man reikalinga, gavau iš vokiečių sandėlių." Ir parašas: "Kalašnikovas." Kitą kartą jis sėdėjo teatre greta vokiečių generalkomisaro, ir, grįžęs namo iš teatro, Herr Maginia rado kišenėje raštelį vokiečių kalba: "Sėdėjau greta jūsų ir patenkintas žiūrėjau spektaklio." Parašas: "Kalašnikovas."

Ir dar ilgai žavėdamasi pasakojo man Sonia apie to garsaus Žitomiro partizano nuotykius. Aš sėdėjau tylėdamas. Tačanka kresteldavo mus per kupstus. Aš klausiausi, galvojau ir man atrodė, kad apie visus tuos nuotykius aš esu kažkur skaitęs ar daug kartų girdėjęs. Ir staiga prisiminiau: juk tai jaunuoliški Kotovskio nuotykiai 1905 — 1908 metais! Savo tėvynainio biografiją aš puikiai žinojau ir net bandžiau rašyti apie jį apysaką ir pjesę.

— O kalėjime ar sėdėjo tasai jūsų Kalašnikovas? — paklausiau aš Sonią.

— Žinoma, sėdėjo. Gestape. Žitomire.

— Ir pabėgo? — paklausiau.

— Pabėgo... — tyliai atsakė Sonia.

— Pro langą?

— Iš kur jūs žinote?

— O, va, žinau... "Suplėšęs kalinio chalatą ilgais kaspinais, jis nusivijo iš jų virvę ir, pririšęs ją prie langų virbų, nusileido kalėjimo siena, šoko sargybiniui ant pečių ir jį pasmaugęs pasileido bėgti. Antrasis sargybinis šaudė, bet nakties tamsoje nepataikė," — citavau aš atmintinai.

Sonia tylėjo.

Taip pirmąkart aš išgirdau apie Kalašnikovą.

Mes judėjome į rytus labai greitu tempu ir netrukus perėjome per Žitomiro sritį. Šiuo laiku aš taip ir nesuspėjau sužinoti smulkmenų apie garsųjį partizaną. Ir tik po pusės metų, perėjęs dar kelis tūkstančius kilometrų, grįždamas iš Karpatų reido, aš dar kartą apsilankiau tuose kraštuose. Tada aš apie Kalašnikovą sužinojau visas smulkmenas.

Tai buvo provokacinė Žitomiro gestapo figūra. Provokatorių Kalašnikovą gyvenime vaidino gestapininkas, pasisavinęs visus knygos herojaus bruožus (matyt, kantriai buvo išstudijavęs mūsų romantinę literatūrą), tuo "vikruoliu" jis išsiviliodavo aikštėn nepritysius pogrindininkus. Kai kur tai pavykdavo. Pasirodydamas nedideliame miestelyje su aureole nenugalimo, gudraus pogrindininko bei nesučiumpamo partizano, besivažinėjančio vokiečių mašinomis ir apgaunančio kvailus vokiečius, Kalašnikovas palengva galėdavo įsigyti pogrindžio organizacijų pasitikėjimą ir surasti jų siūlus. Organizacija atskleisdavo provokatoriui savo paslaptis ir neišvengiamai įkliūdavo; to išvengdavo vien romantiškasis didvyris — tam, kad vėliau galėtų pasirodyti kitoje vietoje.

Taip, matyt, vokiečiai gerai suprato pamoką, kurią mes jiems davėme savo stalininiu reidu.

Iš "Sarnų kryžiaus" ir "Lelčicų Kanų" jie pasidarė sau išvadas, ir jų kontrpriemonės buvo ne be sąmojaus.

Vakarų Ukrainoje — ukrainietiški ir lenkiški nacionalistai, o Žitomiro srityje — kažkas panašu į 1943 metų Zubatovą, pasivadinusį romantišku "Kalašnikovo" vardu.

Aš pats sau taip pat pasidariau išvadą: nereikia per daug tikėti partizano vienukės aureole, ypatingai antrojo karo periodo metu, kai jau išsiplėtė masinis liaudies partizanų sąjudis, toks grėsmingas vokiečiams.

Tačiau Žitomiro sritis nustebino mus ne vien tiktai Kalašnikovu. Buvo ten ir "švaresnių" dalykų. Pažvelgus į lygiašonį žemėlapio trikampį, kurio pagrindas yra Žitomiro — Novograd-Volinsko linija, o viršūnė — Korostenis, jus nustebins nepaprastas vietovės atžymėjimas bei sudėlioti žemėlapyje ženklai. Visose to trikampio pusėse žaliuoja miškai. Patsai tas trikampis yra grynas, ir žmonėms, įpratusiems į žemėlapius, jo baltumas reiškia lygumas bei stepes. Iš kraštų jį aprėpia geležinkelių linijos, o paraleliškai jų, tartum pakartodamos jas, nusitęsė riebios, raudonos plentų gyslos... Į čia, 1941 metų birželio mėnesį išplėstu kelių tinklu įsiveržė vokiečių kariuomenė.

Bet įsižiūrėkime į trikampio vidų. Jis visas nusėtas juodais taškais, kryžiukais bei gyslelėmis. Tai chutorai, cerkvės ir tarpukaimių keliai. Visas trikampis nubertas chutorų aguonų grūdeliais. Kai mes atėjome į šį trikampį, tai, mūsų nuostabai, pasirodė, jog visos chutoro aguonos ne tiktai gyvos, bet, kas svarbiausia, chutoruose gyvena vokiečių kolonistai. Vokiečiai dar vaišingos Jekaterinos laikais yra apsigyvenę Ukrainoje. Jie pasirinko sau pačius derlingiausius plotus ir pasiliko juose iki pat Hitlerio įsiveržimo.

Nei žemės reformos, nei revoliucija, nei 1941 metų karas — niekas jų nepalietė. Žinoma, prieš karą jie vadindavo save kolektyvinio ūkio valstiečiais, tačiau, tur būt, geroka jų pusė tarnavo vokiečių žvalgybai.

Mūsų kolona ėjo pro vienkiemius, ir beveik iš kiekvieno lango buvo šaudoma. Bent pirmąją naktį taip buvo. Pasilikusių ten apie dvidešimt trisdešimt ukrainiečių bei rusų gyventojų nuošimčių buvo paversti kolonistų, arba, kaip jie save vadindavo, folksdeičų, vergais. Tie vergai nuo ryto ligi vakaro dirbo vokiečių ūkiuose. Visi folksdeičai vyrai buvo apginkluoti šautuvais, sujungti į būrius, kuopas, batalionus. Jie buvo saugi danga centrinių komunikacijų linijų, einančių per Ukrainą nuo Poliesės. Tasai reiškinys buvo mums taip netikėtas, jog mes, įsmigę į pačią tankmę to chutorų "rojaus," poškėjusio iš visų pusių šautuvų šūviais, iš karto nesuvokėme, kas daryti. Ir tiktai tada, kai krito pirmi sužeistieji ir buvo užmušti keli žvalgai, Kovpakas šmaukštelėjo rimbu ir pasakė:

— Kad nė vieno chutoro, iš kurio supyškės bent koks šūvis, neliktų čielo.

(Bus daugiau)

SULAUŽYTAS "DIEVO TESTAMENTAS"

(Feljetonas)

Seniai, labai seniai, kuomet dar mūsų nebuvo ant svieto, dievas sutvėrė dangų ir žemę, saules, mėnulius, žvaigždynus ir vandenynus ir visus kitus matomus ir nematomus gyvius. Ant galo dėl didesnės savo garbės, dievas sutvėrė savo vaikus, žmones, kuriuos paskirstė į tam tikras kategorijas: Vienus padarė carais ir karaliais, kitus ponais, kuriuos skyrė valdyti visos žemės turtus, dar kitus skyrė būti šventais tėvais, kardinolais, vyskupais, prelatais, kunigais ir vargonininkais. Gi plačiąsias žmonių mases skyrė būti carų ir karalių pavaldiniais, sunkaus darbo jaučiais, ponų ir visokių turčių vergais ir šventų tėvų, kardinolų, vyskupų ir kunigų mulkinimo medžiaga.

Atlikęs šį darbą, dievas visiem "paliko savo testamentą," prisakydamas visiems pildyti jiems pavestas užduotis, garbinti dievą, platintis ir užpildyti žemę. Kadangi žmonės didžiuojasi tuomi, būk jie esą aukščiausi dievo tvariniai ir kaipo toki labiausiai dievo numylėti, tai pirmiausiai apie dievo meilę ir kalbėsime.

Dievas tėvas, kaip ir kiti tėvai, savo vaikus myli, vienus daugiau, kitus mažiau. Skirtumas tik tame, kad žemiški tėvai savo labiausiai mylimiem vaikam skiria geriausią, ką turi, mažiau mylimiem — kas lieka, o neapkenčiamiem tankiausia nieko neduoda. Kaip tik priešingai pasielgė dangiškasis tėvas. Tiesa, dievas labiausiai numylėtiem savo vaikam pažadėjo amžiną dangaus karalystę, bet už tai jiems uždėjo nepakeliamą gyvenimo kryžių: biednystę, ubagystę, panieką, persekiojimus, priespaudą, prievartavimą, vergiją, baudžiavą, nepakeliamą darbą, nedateklius, badą, nuogulystę, benamystę, ligas, skaudulius, turtingųjų pasityčiojimą ir pirmlaikinę mirtį. Ir tą viską skyrė labiausiai numylėtiem savo vaikam, iš savo begalinės meilės dėl jų, kad vargšai, kentėdami begalines kančias, vilkdami ant jų užkrautą nepakeliamą jungą, kaipo ženklą dieviškos mylistos, užsipelnytų amžiną gyvenimą dangaus karalystėje, kurioje dievas per nepabaigtus amžius galėtų gėrėtis labiausiai numylėtų savo vaikų vargo išraižytais ir skausmų iškraipytais veidais ir į dievo mūkeles panašiais bado išdžiovintais kūnais. Tuos savo vaikus, kuriuos dievas mažiau mylėjo, paliko patiems savim rūpintis. Taip sakant, kaip pasiklosit, taip išmiegosit: Pasirinksit vargingą gyvenimą, pelnysit dangaus karalystę; voliositės raskažiuose, nukeliausit į peklą, pas velnius. O tiems savo vaikams, kurių dievas labiausiai neapkenčia, skyrė amžiną prapultį peklos dugne.

Kad jie negalėtų išsisukti nuo jiems skirtos bausmės, tai jiems dievas pavedė tokias pareigas, kuriose jie negali atlikti nei mažiausio gero darbo. Godulystė, krovimas turtų, išnaudojimas darbo žmonių, varžymasis už rinkas, troškimas garbės ir vadovybės, puotos, baliai ir ištvirkavimai atima iš jų visą laiką, taip, kad jų mažesnių brolių, labiausiai dievo numylėtų vaikų, kančios, ašaros ir dejonės jų sąžinės nepajudina, kaip ramiai srovenantis upelio vanduo sunkaus akmenio.

Slinko amžiai. Gimė ir mirė numylėti ir nekenčiami dievo vaikai. Gyvenimas plaukė "dievo nustatyta vaga." Carai caravo, karaliai karaliavo. Skelbė vieni kitiem karus, kuriuose jų pavaldiniai, garbindami dievą, kuolais vieni kitiems skaldė galvas. Ponai ponavo, čiulpė syvus iš biednuomenės kūno, krovėsi turtus ir latravo dėl didesnės dievo garbės. Dievo testamento saugotojai - dvasininkai, ganė avis, rėžė pamokslus apie neišpasakytą dievo meilę žmonijai ir apie žmogaus protui nesuprantamą ir neįsivaizduojamą Pasaulio Kūrėjo išmintį ir gabumą taip stebūklingai surėdyti pasaulį, kad net ir mažiausias vabalėlis nepasiliko užmirštas ir turi jam prideramą paskyrimą.

Visi virš minimi sutvėrimai, tai labiausiai dievo neapkenčiami vaikai, pasmerkti atlikinėti didžiausius ir sunkiausius griekus. Šitiem dievo pasmerktiem niekadėjam ištikimai vergavo milijonai ir milijonai vergų, labiausiai dievo numylėtų vaikų, būsimų labai garbingų dangaus piliečių. Už tai ir ne dyvai, kad vergai ištikimai vergavo, raivėsi nuo skausmų, čiupinėjo užveizdų lazdomis sudaužytus savo šonkaulius ir meldė nuo dievo kantrybės ir stiprybės išnešti jiems uždėtą kryžių iki galui kelionės.

Pakol vergai laikėsi "dievo jiems palikto" testamento nuostatų, viskas rūko, kaip iš pypkės: karalių ir carų sostai stovėjo nepajudinamai, turčiai sukosi sprandus latravodami, krovėsi lobius ir nežinojo, kas yra baimė netekti turtų ir turimų privilegijų. Tikybiniai čėrauninkai aprezgė vergų sielą nepermatomai juodu šydu, tikybos šaknys atsidavimui "dievo valiai" stipriai įsikerojo vergų smegenyse ir gyvenimas ant žemės pulsavo, kaip varomas genijaus ranka sukurto mechanizmo. Linko vergų nugaros, braškėjo kaulai nuo sunkių darbų, maitinant pavergėjus. Pliaukšėjo botagai, švilpė rykštės, plumpsėjo lazdos, liepsnojo laužai, spirgindami pasitaikiusių "nenuoramų" ir iš to išplaukiančios plakamų vergų dejonės ir sielvartai ir deginamų "nenuoramų" dūmai kilo oran ir liejosi į milžinišką masę su garsais šventų giesmių ir maldų, siunčiamų pagarbai Pasaulio Kūrėjo, kurie pripildydavo "dievo garbe" dangų ir žemę.

Šitoks "dievo paliktas" testamentas dievo neapkenčiamiem vaikam patiko ir jie juomi labai džiaugėsi ir didžiavosi, kaip latrai šalia nukryžiavoto Kristaus. Nesigailėjo dievui išaukštinimų ir pagyrimų. Vertė savo vergus garsiai ir nepertraukiamai giedoti: "Šventas, šventas, šventas Viešpats Dievas galybių, pilnas yra dangus ir žemė Jo garbės." Užtikrinimui sau ateities, dar pridėjo: "Kaip buvo iš pradžios, lai būna ir visados ir ant amžių amžinųjų."

Bet gi amžių bėgyje verguose pradėjo mažėti dvasinė ubagystė. Atsirado šviesių protų, nesulaužomų pasiryžėlių, kurie ryžosi pakelti visus "dievo" nekenčiamųjų inkvizitorių žiaurumus, bile tik paliuosuoti vergus nuo didelės "dievo" meilės. Šito pasekmėje, susidarė vergų liuosavimo komitetas, eina pas "dievo neapkenčiamuosius" ir padaro pareiškimą: "žinote ką, broliai, mes ir jūs visi esame lygūs dievo vaikai, visi sutverti vienodai, todėl ir dievo meilė turi priklausyti visiem lygiai. Mes įsitikinome, kad dievas, būdamas aukščiausia išmintimi ir begalinio teisingumo šaltiniu, nebūtų pavelinęs sau dasileisti tokios baisios neteisybės, vienus savo vaikus numylėti be galo ir be krašto, o kitus savo tokius pat vaikus, kaip žiaurjausias patėvis, palikti be jokios meilės žymės. Kitaip negalėjo būti, kaip tik taip, kad prie dievo palikto testamento žmonijai, kaip ir prie daugybės žmonių testamentų, koki gudrūs besąžiniški žulikai prisisuko, prikišo savo nešvarius nagus ir teisingą palikimą supeizojo iki nepažinimo. Todėl, remdamiesi dievo amžinu teisingumu ir jo švenčiausia valia, nuo dabar, mieli mūsų broliai Kristuje, mes su jumis dievo meile dalinsimės, kaip lygūs su lygiais, pusė ant pusės. Mes jums daugiau nevergausime ir jūsų neversime būti mūsų vergais. Iš dievo neapsakomos meilės mums uždėtą kryžiaus sunkybę nešime bendrai ir visi apturėsime vienodą atlyginimą — amžinas linksmybes dangaus karalystėje."

Kaip matome, propozicija pasiūlyta labai demokratiška ir visapusiai sutinkanti su teisingumu.

Bet kai dievo neapkenčiamieji vaikai propoziciją išgirdo, persigando, kaip katė netikėtai sutikus šunį. Surietė strėnas, pastatė šerius ir nagus ir pasiryžo priešintis "dievo meilės" pasidalinimui didžiausiu atkaklumu.

Apie pasekmes derybų tarp "numylėtų" ir "neapkenčiamų" dievo vaikų kalbėsime kitą kartą.

Paulius.

Washington. — Senato lėšų komisija ant greitųjų užgyrė 30 milionų dolerių paramos pietinei Korejai.

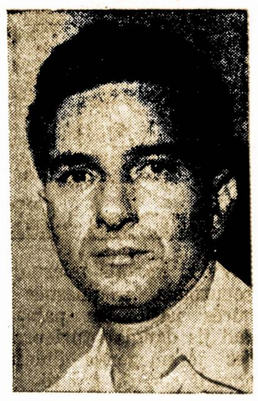

Newyorkietis Jesse Kessler, 34 metų, veteranas, Wholesale and Warehouse Workers Unijos, Lokalo 65-to organizatorius, pasikvietęs į savo butą negrų šeimą gyventi uždraustame negrams Stuyvesant Town projekte. Negrus, savo draugus Mr. ir Mrs. Hendrix, jis pasikvietė jo žmonai ir dviem sūnums nesant namie. Hendrix'ai sakosi pirmu kartu savo gyvenime turį žmonišką butą, nors ir šis butas, kaip jau galima suprasti iš padidėjusio gyventojų skaičiaus, negali būti perdaug patogiu. Įdomu, ką darys namų savininkė firma?

MONTELLO, MASS.

LABOR DAY METINIS PIKNIKAS

RENGIA MONTELLO LIUOSYBĖS CHORAS

ĮVYKS SEKMADIENĮ

Rugsėjo 4 ir 5 September

Liet. Tautiško Namo Parke

Winter St. ir Keswick Rd., Montello, Mass.

Sekmadienį, muzikalė programa: dainos, sportiški žaislai, taipgi įvairūs valgiai ir gėrimai.

Pradžia 1-mą val. po pietų

Pirmadienį, piknikas prasidės po pietų.

Šokiai nuo 3:30 po pietų

Vietinius ir iš apylinkių kviečiame dalyvauti šiame piknike, pasilinksminti ir paremt Chorą, kuris mus palinksmina gražiomis dainelėmis.

Važiuokite į Philadelphiečių

PIKNIKĄ

Pasilinksminkite Labor Day Šventėje!

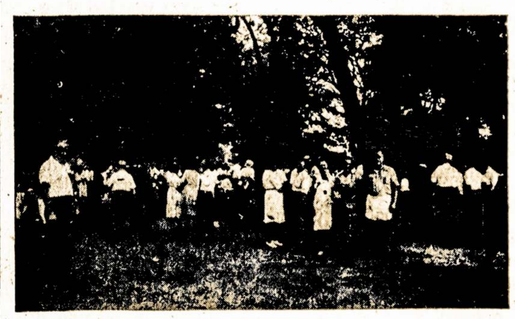

Philadelphijos piknikas nufotografuotas A. Valinčiaus iš Pittston, Pa. Jis ir šiemet fotografuos Philadelphijos pikniką.

☆ ☆ ☆

Važiuokite į Philadelphijos pikniką. Pasimatykite su daugeliu pažįstamų, praleiskite laiką tyrame ore. Atsimiukite, kad vasara jau baigiasi. Pasinaudokite paskutinėmis jos dienomis.

☆ ☆ ☆

Philadelphijos piknikas įvyks sekmadienį

Rugsėjo 4 September

Ant rytojaus bus Labor Day šventė

☆ ☆ ☆

Gerai įsitėmykite pikniko vietą

Crescent Picnic Grounds

56 Cornell Ave., Gloucester Heights, N. J.

Tarptautinė Apžvalga

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

aerodromų. Sako, kad tas "pakenks karinei Šiaurinio Atlanto Sąjungai."

Iš to pranešimo paaiški faktas, kad norėta statyti karo aerodromai ir slėptuvės, tai yra, atvirai ruoštasi prie karo.

RUMUNIJA minėjo 5-kių metų sukaktuves nuo to, kaip Sovietų Sąjungos armija išlaisvino ją iš fašistų jungo. Kalbėjo maršalas Klimas Vorošilovas, vienas Sovietų Armijos vadų. Tarpe kitko, jis sakė, kad žus tie, kurie provokuoja trečiąjį pasaulinį karą, kurie nori reakcijos priemonėmis sulaikyti darbo žmoniją nuo laisvės.

SUOMIJOS reikalais vėl susirūpino Amerikos kapitalistai. Šį kartą "Suomijai pavojus nuo raudonų unijų." Suomijos socialistai yra reakcijoniškiausi. Jie visada susideda ne vien su imperialistais, bet ir su fašistais. Jų valdžia kėsinosi kapoti darbininkų algas. Darbininkai atsakė streiku. Unijų centre sėdi reakcijonieriai vadai, tai jie išbraukė penkias galingiausias unijas, būtent: statėjų, transporto, miško darbininkų, prieplaukų ir maisto darbininkų. Ką darys vadai, netekę narių?

TRIZONIJOJ, apgavimui darbininkų, organizavosi "Laisva Komunistų Partija", kuri užgiria Tito šaiką. Ta "partija" turi 50 asabų. Suprantama, kad šalyje, kuri turi 60,000,000 gyventojų, tai tokia "partija" nieko nereiškia. Bet anglai, amerikiečiai ir francūzai ją garsina. Jiems rūpi klaidinti demokratiškesnius vokiečius — žiūrėkite, komunistai eina prieš Sovietų Sąjungą.

The New York Times koresp. Mr. Drew Middleton rugp. 24 dieną rašo:

"Buvę naciai leis laikraščius. Amerikos okupacinė vadovybė panaikino spaudai reikalingumą leidimų. Bavarijoj 80 proc. naujų laikraščių bus pradėta leisti buvusių nacių, reakcionierių, prieš - amerikiniai nusistačiusių... Pagal turimas žinias, vien Muniche išeis 106 laikraščiai, kurių daugiau, kaip 80 procentų bus pavadinta tais pat vardais, kuriais jie ėjo laike Hitlerio režimo."

Na, ar reikia dar aiškesnio fakto, kad mūsų komandieriai grąžina Vokietijoje hitlerišką padėtį! Neapkęsdami darbo žmonių, demokratinių liaudies šalių, ieškodami reakcijoj naujam karui talkininkų, suteikė laisvę hitlerininkams veikti.

Detroit, Mich.

Detroito miestą supa 10 miestelių ir du miesteliai yra pačiame mieste, tai Highland Park ir Hamtramck. Lietuvių gyvena visur.

Dabar yra svarbus momentas, nes ateina miesto viršininkų rinkimai. Žinome iš praktikos, kad kapitalistinių partijų kandidatai daug žada piliečiams rinkimų kampanijoj, bet vėliau pamiršta. Bus renkamas ir miesto majoras, kuris visą eilę miesto viršininkų, gaunančių dideles algas, patsai skiria. Reikia lietuviams laikytis už Progresyvių Partijos kandidatus.

Artojas.

PRANEŠIMAI

HARRISON-KEARNY, N. J.

LLD 136 kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo (September) 2 d., vakare, 7:30 , toj pačioj vietoj. Reikia pastebėti, kad dar yra keli draugai neužsimokėję už šį metą duoklių. Kalbant su jais, rodosi gražiai susipratę draugai, bet, ot, tokios mažos metnės duoklės niekaip negali prisirengti užsimokėti. Draugai, baigiasi metas, neatidėliokite, ateikite į šį susirinkimą ir tatai padarykite.—V. Z. (195-197)

MONTELLO, MASS.

Dviejų Dienų Piknikas.

Labor Day šventės proga, Liuosybės Choras rengia dviejų dienų pikniką, — įvyks sekmadienį ir pirmadienį, rugsėjo (Sept.) 4 ir 5 dd., bus Lieț. Tautiško Namo Parke.

Sekmadienį bus muzikalė programa 1 val. po pietų: dainos sporto gėmiai, valgiai ir gėrimai. Pirmadienį šokiai, prasidės nuo 1-mos valandos po pietų ir tęsis iki vėlai nakti. — Kviečiame visus dalyvauti ir linksmai laiką praleisti. Tuom pat kartu paremsite Chorą, kuris mus palinksmina gražiomis dainelėmis. (194-196)

BINGHAMTON, N. Y.

ALDLD 20 Moterų kuopos susirinkimas įvyks penktadienį, 2 d. rugs. (Sept.), Lietuvių salėje, 315 Clinton St., pradžia 7:30 val. vakare. — Šis susirinkimas bus gana svarbus, tad visos narės malonėkite jame dalyvauti. Vasaros karščiai jau prąėjo, turime pradėti veikti. Taipgi pasirūpinkite ir naujų narių atsivesti prirašyti į Moterų klubą. — M. Kulbis. (194-195)

August Gustas
BELTAIRE FLORIST
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(Kampas 68th St.)
Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite:
SHoreroad 8-9330
Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukietą ar vainiką, ko jūs reikalausite.
Specialistai Pritaikymui
Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams
Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home,
INC.
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory
LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS
Telefonuokite dieną ar naktį
EVergreen 7-4774
Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems prakilniuose namuose be ekstra išlaidų.
Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkymui.
Asmeniški aptarnavimai suteikiama šeimom sulyg pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

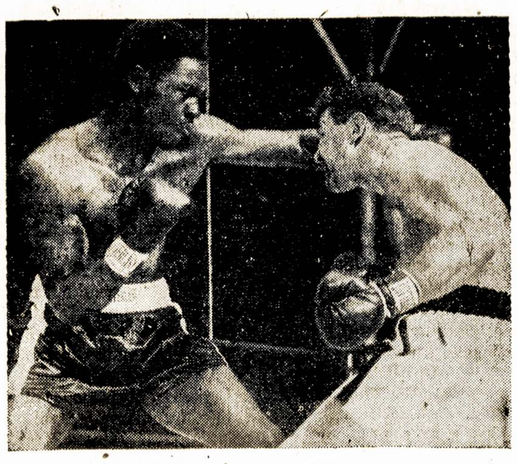

Gus Lesnevich, dešinėje, taikosi tvoti sunkiasvorib čampionui kumštininkui Ezzard Charles iš Cincinnati laike juodviejų rungtynių Yankee Stadiume, New Yorke. Charles pasiliko čampionu taip vadinamuoju technišku "knockout," Lesnevičiui nebeišgalėjus išeiti imtis aštuntuoju išėjimu

San Francisco, Cal.

Serga Drg. M. Alvinienė

Nuo rugp. 12 d. ligoninėje sunkiai serga d. M. Alvinienė. Tuo laiku ji randasi University of California Hospital, ant 4 aukšto, Ward C, S. F.

Rugpjūčio 20 d. padaryta operacija, bet ligonė per keletą dienų buvo silpna po operacijos. Gydytojas sakė, kad apie 30 d. rugpjūčio jau galės važiuoti namo, 3841—24th St.

Linkiu jai greit ir gerai susveikti. **Artimas.**

★

Paskutinis Pakvietimas

Tai jau bus paskutinis pakvietimas į San Francisco ir Oaklando didžiulį parengimą, kuris įvyks šeštadienį, rugsėjo 3 d. nuo 7:30 vakare. Bus svečių priėmimo vakarienė, Danish Hall, 164 — 11th St., Oaklande.

Sekmadienį, rugsėjo 4 d., Sokol svetainė, 739 Page St., bus atdara nuo 1 po pietų, o lošimas prasidės nuo 4 po pietų. Po lošimo bus koncertinė dalis programos ir šokiai prie geros orkestros. Lošimą ir dainas išpildys Los Angeles LDS 205 kp. arba Mixmasterių kuopa. Įžanga tik 75c iš anksto.

Visi, jauni ir seni, pasinaudokite proga pamatyti gražų veikalą ir linksmai laiką praleist. Rengia bendrai Pabaltijos Šalių Kultūros Komitetas ir abiejų miestų lietuvių organizacijos.

★

Pabrangs Važinėjimo "Fėras"

Apie trys mėnesiai atgal gatvekarių ir busų patarnautojų unija Oaklande buvo nutarus eiti ant streiko dėl pakėlimo algų. Key System Lines, kuri aptarnauja San Francisco ir Oaklando transportaciją, išreikalavo vesti derybas tarpe darbininkų ir kompanijos. Darbininkai išreikalavo biskį didesnes algas iš kompanijos. Bet darbininkai dar nespėjo pamatyti algų pakėlimo, o jau kompanija išreikalavo iš miesto, kad pakelti mokestį ant važinėjimo "fėrų." Iki dabar pervažiavimas per tiltą į vieną pusę buvo 25c, o nuo 15 d. rugsėjo mokestis į vieną pusę bus 30c. Kadangi Oaklandas turi keletą priemiesčių, kur patarnauja ta pati kompanija, tai ir ten mokestis bus pakelta. Tai, kam gera ant svieto gyventi: kompanija, vietoj iš savo iždo mokėti darbininkams didesnes algas, pakelia kainas važiuotės ir pasidarys dar didesnes įeigas pelno, negu iki dabar turėjo.

San Francisco mieste yra dalis mažų gatvekarių vadinamų Cable System. Gatvekariai traukiami su lenciūgais aukštyn ir žemyn. Kompanija padavė reikalavimą darbininkams, kad ar jie turi sau algas sumažinti, arba bus pakelta mokestis ant tų (senų ir niekam netikusių) gatvekarių.

Žinoma, darbininkai atmetė tokį kompanijos reikalavimą, tai kompanijos atstovai griežtai reikalauja miesto tarybos pakelti kainas.

★

Paskleista Negerų Pinigų

Vietiniai laikraščiai persergsti, kad apsižiūrėtų imdami pinigus. Esą paskleista labai daug negerų pinigų po $10 ir po $20. Jau daug yra Los Angeles ir San Francisco miestuose tokių pinigų. Pataria kooperuoti daugiau su bankais, nes bankų darbininkai turi daugiau patyrimo pažinti negerus pinigus.

★

Apie Rendų Kontrolę

Čia buvo pateiktas miesto sumanymas, kad reikia panaikinti rendų kontrolės patvarkymą. Bet sužinojęs galva rendų kontrolės p. Newton tuojaus nusiskubino į Washingtoną protestuoti prieš tokį sumanymą, nes jis sako, kad turi 98 gerai apmokamus darbininkus ir neturės ką su jais daryti, jeigu netektų tos įstaigos. Dabar tas dalykas vėl atslūgo, gal bus visai pamirštas.

Dabartinė rendų kontrolė, tai panaši į buvusią Amerikoj blaivybę: nuo biednesnių atimdavo degtinę, o pārduodavo turtingiems. Dabar rendas kontroliuoja tik biednų žmonių, o turtingesni gali pelnyti, kiek tik nori, iš namų rendų. Krautuvės ir nauji namai neturi kontrolės, tai kas liko, tik biedni savininkai turi bartis su biednais rendauninkais. Turtingesni ima dideles rendas per ištisą laiką, o biedniems tas nevalia. Bet taksai pakilo ant visų namų dvigubai, tai kur yra teisybė? **Alvinas.**

Cleveland, Ohio

LIETUVIŲ REIKALAS

Spaudos piknikas pavyko gerai. Pelno liko $200.61. Dienraščiai Laisvė ir Vilnis gauna po $100. Tai graži parama.

Komisija dirbo, kad piknikas pavyktų, kaip geriausiai suprato ir galėjo. Bet sena patarlė sako: "Kas nieko neveikia, to niekas nepeikia." Taip ir mes, komisija, gal padarėme ir mažų klaidų, gal vieno ar kito per klaidą aukų neužrašėme, ar taip užgavome. Visados klaidų galima padaryti. Taigi, jeigu jų įvyko, tai komisija prašo atleisti.

Piknike likę dalykai bus sunaudoti geriems tikslams, ar laike bazaro, ar kitų parengimų. Manome, kad pelno būtų likę daugiau, bet nors mažas lietus, bet jis pakenkė. Aukavusių vardai jau pirmiau tilpo Vilnyje. Ačiu visiems už aukas ir paramą!

Komisija:
J. Rubas,
P. Kurulis
P. Nemura.

Minersville, Pa.

Rugpjūčio 11 d. mirė Antanina Daugelienė, Vinco Daugelio žmona. Buvo apie 70 metų. Paliko nuliūdime savo vyrą, tris dukteris — Konstanciją, Mildą ir Auksią. Visos dukros jau vedę. Paliko ir brolį Matonį.

Daugeliai Minersvillėje išgyveno 45 metus ir užlaikė užeigą. Užeigos reikalus vėliau pavedė vyriausiai dukrai, o patys su ja gyveno. Jie draugiški, tai ir biznį darė gerai. Jie nepamiršdavo ir progresyvių judėjimo, tiems reikalams paaukodavo, taipgi yra dienraščio Laisvės skaitytojai. Velionės grabas skendo gėlėse. Laidojimo apeigas gražiai atliko graborius Vincas Tucinas. Palaidota 13 d. rugpjūčio. Į kapus lydėjo didelis būrys draugų, draugių ir pažįstamų. Lai Antaninai būna lengva žemelėje ilsėtis, o jos šeimai reiškiame užuojautą.

★

Vakacijų proga pas mus lankėsi Julius Krasnickas, dainininkas iš Clevelando. Kartu buvo ir jo brolis Vincas iš Waterbury. Abu atvažiavo aplankyti gimines ir senus draugus. Teko su jais gerai pasikalbėti apie svarbius reikalus. Julius ir padainavo mums, širdingai jam ačiu! **V. Ramanauskas.**

Vaistas "AZIVA"

No. 1. — Šis vaistas geras nuo nudegimo.
Nusideginus reik pamirkyti ske pečiukę į vaistą ir kloti ant skaudamos vietos. Kartoti kol sustos skaudėti. Didelė bonka, $1.59. Mažesnė $1.35.

No. 2. — Šis vaistas geras nuo pūliuojančių žaizdų.
Turint pūliuojančių skaudulių, reikia pamirkyti tyrą skepečiukę ir uždėjus ant skaudulio palaikyti 1 valandą. Pakartoti 2 ar 3 kartus arba kol sustos skaudėjus.
Bonka $1.59. Mažesnė, $1.35.

No. 3. — Šis vaistas geras nuo akių skaudėjimo.
Kada turite akyse karštį atsigulus aukštieninku įleiskit lašą vaistų ir užsimerkę palaukit dvi minutes. Tada bus gerai. Atkartoti kas 2 valandas, kol sustos sopėti.
Kaina 95c

No. 5. — Šis vaistas geras nuo plaukų ir galvos niežėjimo.
Jei galvą niežti, vartok šią pomadą taip: paimė 3 lašus ant delno ir trink kokias 2 minutes. Sustabdo niežėjimą ir žmogus jaučiasi gerai Bonkutė — $1.59.
Užsakymus duodant, įdėkite money orderį ar čekį, ar pinigus į voką ir siųskite sekančiu antrašu:

J. MACHINSKAS,
295 Silver St., So. Boston 27, Mass.
Šie vaistai yra skelbiami per Amberlando Radio pusvalandį.

Grupė Rosewood, L. I., gyventojų siūlė įvesti loterijas visuomeniškiems reikalams. Argumentuoja, kad žmonės vis viena praleidžia milijonus dolerių įvairioms loterijoms.

Trečiadienį 49 asmenys susirgo vaikų paralyžiumi ir 7 mirė. Naujai susirgusių Brooklynas raportavo 14, Manhattan 13, Bronx 11, Queens 10, Richmond 1.

Dingęs praėjusio trečiadienoi vakarą Bronxe 6 metų berniukas tapo atrastas ketvirtadienio rytą žaidžiant telefono būdukėse priešais namus, o jo ieškojo per visą naktį, net už mylių, po visą apylinkę.

Pradėti darbai įrengti žaismavietę Bennett Parke, prie 188th St. ir Fort Washington Ave., New Yorke.

Pranešimas

Busas į Laisvės pikniką, kurį rengia Philadelphia, ir kuris įvyks rugsėjo (September) 4 d.

Jonas Degutis ir šiemet apsiėmė surengti busą į Laisvės pikniką Philadelphijoj. Bet Degutis pareiškė: kadangi Kearnėj ir Harrisone mažai randasi ukvatninkų busu važiuoti, tai iš čia busas neišeis. Busas išeis iš Newark, N. J. nuo Adam St., kuris bus apsistojęs tarpe Ferry ir Lafayette gatvių. Taigi viršminėtame bloke busas lauks važiuotojų į pikniką; iš čia busas išeis kaip 10 val. ryte — nevėliau, todėl visi būkite dar prieš laiką. Tikietų kaina 2 doleriai į abi pusi.

Busu važiuoti tikietų galite gauti šiose įstaigose: Dvaracko, Morkaus ir Juodelio. Viršminėtos įstaigos visos ant Adam St. arti viena kitos. Taip pat, tikietų ir šiaip informacijų klauskite paties Degučio ir M. Vitkauskienės, kuri jam padeda, kaipo Sietyno Choro narė.

Malonėkite tikietus įsigyti išanksto, nes labai reikalinga žinoti kokio didumo busas turi būt paimtas.

CHARLES J. ROMAN
Laidotuvių Direktorius
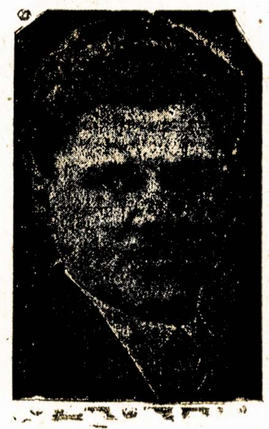
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Poplar 4110

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 SO. 4th ST.,
Cor. Hewes St.
BROOKLYN, N. Y.
Visokiausi vaistai, kosmetikai kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys už griežtai žemas kainas.
RECEPTŲ SPECIALISTAL
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EVergreen 7-6238

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
Laidotuvių Direktorius
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.,
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves.
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Laidotuvių Direktoriai:
F. W. Shalins—J. B. Shalins
TEL. VIrginia 7-4499.

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL
518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms
Telefonas
EVergreen 4-9407
TELEVISION
SHUFFLE BOARD

J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

TELEPHONE STAGG 2-5043
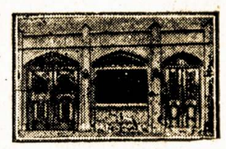
RES. TEL. HY. 7-8681
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS) LAISNIUOTAS GRABORIUS
FUNERAL HOME
ALBERT J. BALTON-BALTRUNAS, Manager
(Laisniuotas Balsamuotojas)
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Iš Kriaučių Susirinkimo

Rugpjūčio 24 d. įvyko lietuvių kriaučių susirinkimas Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo patalpoje. Lokalo pildomosios tarybos sekretorius išdavė raportą iš tos tarybos posėdžių — likos priimtas.

Pirmininkas V. Zaveckas pakvietė kriančius atsistoti vienai minutei pagerbimui mirusio Antano Lelio. Taipgi į velionio vietą kasierium tapo vienbalsiai išrinktas L. Šarkšnys.

Pabaigoje šio mėnesio įvyksta CIO konvencija Syracuse, N. Y., tad lokalas išrinko 2 delegatus: L. Šarkšnį ir V. Ubarą. Lokalas apmokės jų išlaidas.

Mūsų skyriaus delegato Kundrotos raportas iš dirbtuvių rodo, kad darbų dirbtuvėse yra, bet labai trūksta mechanikų, dėl kurių stokos darbas paralyžiuojasi, jo negali išleisti. Taipgi jis pranešė, kad nariai turite pasimokėti unijai savo duokles, nes kitaip bus sunku gauti mokestį už ateinančią šventę — "Labor Day."

Po delegato raporto įvyko diskusijos apie gavimą mokesties už vakacijas ir už šventes, kadangi praėjusiomis vakacijomis daugelis kriaučių negavo jiems priklausančios mokesties už vakacijas ir šventes. Viena lietuviška dirbtuvė — Bubelio — net visai negavo vakacijų.

Lietuviškose dirbtuvėse kriaučiai čermanams kalba, kad tik lietuviai kriaučiai yra nuoširiausi, būk svetimtaučių dirbtuvėse visi gavo pilną užmokestį už vakacijas ir šventes. Buvo duotas sumanymas išrinkti komisiją iš eilinių narių, kad toji komisija pasiteirautų svetimtaučių lokalų kriaučiuose ir dirbtuvėse, ar jie pilnai gavo savo užmokestį. Bet ne visi suprato tikslą išrinkimo tokios komisijos. Antanas Bubnis sakė, būk kada tai seniai buvęs toks Buivydo sumanymas.

Taip, prieš 20 metų, Buivydas buvo pasiūlęs išrinkti komisiją kreiptis į kitus lokalus, raginti juos organizatyviai kariauti prieš Joint Boardą. Bet dabartinė komisija turėjo būti išrinkta ne kovoti prieš ką nors, tik sužinoti ir raportuoti abelną visų kriaučių padėtį gavime užmokesties už vakacijas ir už šventes. Tokios eilinių narių komisijos raportas eiliniams nariams būtų buvęs aiškus.

Tūli rėksniai lokale siūlė išrinkti dirbtuvių čermanus į tą komisiją. Čermanai neapsiėmė, nes jie ir be to dirbtuvėse kas dieną tuos dalykus aiškina nariams, tad jų apsiėmimas į tą komisiją dalyko neperstatytų kitaip, negu paprastai gali perstatyti. Tad komisija taip ir likosi nerinkta, visas klausimas paliktas lokalo pildomajai tarybai su delegatu.

J. Stakvilevičius.

Veteranams

Antrojo Pasaulinio Karo veteranai, kurie kada nors pirm sausio 1-mos, 1948 metų, turėjo National Service Life Insurance ir už ją mokėjo duokles bent per tris mėnesius, dabar gali reikalauti ir gauti atitinkamą sumą pinigų iš tos apdraudos fondų.

Tai nebus pašalpa, bet dividendai iš susikaupusio tuose fonduose perviršiaus.

Paliečia abiejus — tuos, kurie tebesilaiko tą apdraudą, už ją tebemoka, taip lygiai ir tuos, kurie pametė apdraudą, paliovė mokėti duokles išeidami iš militarinės tarnybos. Ir išmokės mirusiųjų kariškių šeimoms.

Aplikacijos gaunamos pašto skyriuose, taipgi veteranų administracijos raštinėse. Jose reikalauja paduoti vardą ir pavardę, laiškams vartojamąjį antrašą, serijos numerį, tarnybos skyrių, savo gimimo dieną. Jeigu jis turi, atsimena, yra palikta vieta įrašyti savo apdraudos numerį ir šio prašymo numerį (jeigu tokį gavo iš Veteranų Administracijos), bet šie punktai nėra privalomi gavimui savo šėro iš to fondo.

Aplikacijas priima pradedant rugpjūčio 29-ta. Išmokesčius pradės sausio mėnesį.

Reikalingiems pagalbos išpildyti tas blankas brooklyniečiams pagelbės Raudonojo Kryžiaus skyrius, 57 Willoughby St., Brooklyne.

New Yorko švietimo taryba šiomis dienomis skirsianti 1,726 naujus mokytojus, iš kurių 1,423 mokys pradiniuose skyriuose.

Carey Grant ir Ann Sheridan scenoje iš šposingos komedijos "I Was a Male Bride," rodomos Roxy Teatre, New Yorke, greta asmenų vaidinamų aktų scenoje.

5-TA SEKMINGA SAVAITĖ

Opus, bet ir malonus atvaizdavimas dviejų seselių kovos, siekiant savo tikslo, nežiūrint įvairių skerspainių...

Giriamas spaudos ir publikos!.....

COME TO THE STABLE

Žvaigždžiuoja LORETTA YOUNG ir CELESTE HOLM su HUGH MARLOWE, ELSA LANCHESTER, THOMAS GOMEZ.

Pagamino Samuel G. Engel. — Dirigavo Henry Koster.

Iš Clare Boothe Luce apysakos.

RIVOLI BROADWAY IR 49TH STREET.

Svarbu Draugijoms

Iš Brooklyno Lietuvių Draugijų Bendro Veiklos Komiteto Susirinkimo

Nuo draugijų atstovų susirinkime lankėsi nemažai, nors turėjo būti daugiau.

Iš atstovų pranešimų pasirodė, jog beveik visos draugijos sparčiai ruošiasi prie didelių bei mažesnių rudens bei žieminio sezono parengimų; jeigu ne Liberty Auditorijoje, tai atskirose kolonijose, kaip tai: Maspeth, C. ir S. Brooklyne.

Buvo paduota sumanymas ir visi atstovai sutiko, kad priklausančiose draugijose bei kuopose prie BLBVK su sekamu rudens sezonu ir iki 1950 metų pavasario nuo kiekvieno parengimo būtų skiriama tam tikra piniginė suma dėl palaikymo dienraščio Laisvės.

Drg. Juška pateikė gražų raportą iš LMS vasarinės mokyklos Worcester, Mass. Iš jo pranešimo supratome, jog viršminėta LMS mokykla turi didelės vertės ne tik demokratiniai nusistačiusiems, bet abelnai visos Amerikos lietuvių progresui.

Draugas Juška kreipė daug domės į šokių kursą ir jis proponavo, kad būtų įsteigta tokia šokikų grupė Brooklyne.

Apie šokių ir tam panašią grupę draugas Juška apsiėmė plačiau parašyti į Laisvę.

Draugas Benderis pareiškė, kad mes turime tokią grupę, tai yra Lietuvių Kalbos Vaikų Mokyklėlę. Jie ten mokinasi **gramatikos, rašybos** (lietuvių kalboje), **šokių** ir **lošimo veikalėlių.** Taip atrodo, kad ir nereikėtų atskiros šokikų grupės tverti, bet sudrūtinti tą mokyklėlę. Su ta nuomone visi komiteto nariai sutiko ir pasižadėjo pravesti tą nuomonę savo kuopose.

BLDBVK Sekr.
J. W. Thomson.

Darbininkai Nevažinėja Užstreikuotais Busais

Triboro Coach Co. darbininkams sustreikavus praėjusį trečiadienį, miesto majoras O'Dwyer buvo į Queens užstreikuotas 14 linijų pasiuntęs 50 miestavųjų autobusų. Bet...

Ponai autobusais važinėja labai retkarčiais, pripuolamai. Jais važinėja darbininkai. Tomis 14-kà linijų firma leisdavo po apie 100 autobusų paskubos valandomis ir tai būdavo jais važiuoti ankšta, reikėdavo palaukti. Linijas užstreikavus, miesto valdžia ten pasiuntė 50 busų, bet jie važinėjo tušti arba pustuščiai —darbininkai atsisakė užstreikuotomis linijomis važinėti, susirado kitus būdus nuvažiuoti darban ar kur kitur.

Pasekmės: rugpjūčio 29-tą miestavųjų busų į užstreikuotas linijas pasiųsta tiktai 15.

Darbininkiškasis New Yorkas kas dieną įsigyja vis stipresnį darbininkišką susipratimą.

Mūsų Sportininkai Jau Ruošiasi Žiemos Sezonui; Susirinkimas Organizavimui Bowlingo Lygų; Visiems Puiki Proga Gerai Pasirodyti

(Pabaiga)

Kas Reikia Daryti?

Svarbiausias ir pirmiausias žingsnis, tai susiorganizavimas. To reikalo jau nebegalima atidėlioti.

Tuojau pasirodė keletas pasiūlymų. Diskusuota iš visų pusių ir visų galų. Susidarė maždaug tokia nuomonė, kuri, aišku, dar gali būti pakeista: Turi būti suorganizuotos mažiausia dvi lygos (kiekviena lyga turi šešias komandas arba tymus): viena tik iš vyrų, kita tik iš moterų. Kiekvienai lygai reikia mažiausia trisdešimt bolininkų. Visų nuomonė yra, kad bus labai lengva gauti trisdešimt vyrų bolininkų. Galimas daiktas, kad sunkiau bus suorganizuoti moterų - merginų lygą. Pereitą sezoną nepavyko, nors buvo bandyta. Pobuvyje dalyvavusios mūsų sportininkės tvirtai prisiekė, kad šiemet moterų - merginų lyga bus ir nenusileis vyrų lygai. O joms pasižadėjo padėti patys geriausi mūsų bolininkai: Sadauskas, Dobinis, Navikas, Jankaitis. Jie pasakė: Mes turime plačių pažinčių ir jas panaudosime organizavimui "Ladies' Bowling League." Puiku! Aš jais pasitikiu.

Ženoti vyrai pasižadėjo leisti į lygą savo žmonas. Jie sėdės namie tą vakarą, sups lopšį arba mazgos indus, bet jų žmonos, kurios mėgsta bolingo sportą, eis ir bolins.

Gali Būti ir Trečia Lyga

Daleiskime, kad tos dvi lygos susidarys ir dar atsiras vyrų ir moterų, kurie labai norėtų dalyvauti lenktynėse. Kur jie pasidės? Išvada buvo tokia: iš to perviršio bus suorganizuota trečioji lyga, mišri, iš vyrų ir moterų.

Man tas sumanymas labai patinka. Daug yra tokių vyrų, kurie be galo prasti bolininkai, kai šalia jų nesimato moterų, kai jie tik giriasi, o neturi progos savo draugėms įrodyti savo sportiškų gabumų. Per vasarą veikė mišri lyga ir visiems labai patiko.

Svarbus Susirinkimas

Pobuvis nutarė laikyti platų susirinkimą Kultūriniame Centre atėinantį trečiadienį, rugpjūčio 31 d., aišku, vakare. Šiame susirinkime ir bus pradėtas lygų organizavimo darbas. Labai svarbu, kad visi, tiek vyrai, tiek moterys, tiek jau įgudę bolininkai, tiek pradiniai, šiame susirinkime dalyvautų. Pribūkite visi ir visos be jokios išimties ir be jokio pasiteisinimo.

Nutarta, kad dar kitą trečiadienį, tai yra, rugsėjo 7 dieną, jau turi prasidėti bolingo sezonas.

Pasirodo, kad lygoms yra dvi parankiausios dienos: antradieniai ir trečiadieniai. Tomis dienomis jokių susirinkimų nebūna. Kaip tik gerai visiems laiką gražiai praleisti prie sporto ant "bowling alleys."

"Bowling Alleys"
Pirmos Klasės

Lietuvių Namo Korporacija išleido keletą šimtų dolerių bolingo alių pataisymui. Jos dabar yra pirmos klasės alės. Jos turi ABC (American Bowling Congress) užgyrimą. O mokestis už bolinimą pasilieka ta pati: 35 centai už vieną "geimę." Paprastai, per vieną vakarą sulošiamos trys "geimės."

Dalyvaudamas minėtam sportininkų pobuvyje, porą sandvičių sudorojęs, aš priėjau šios išmintingos išvados: Ateinantis bolingo sezonas Kultūriniame Centre bus labai geras. Mes jau turime gražią grupę to sporto entuziastų, kurių nebeišgąsdins joks lietus bei sniegas.

Savanoris.

Darbininkai Apdegė Savo Darbavietėje

Ištikus eksplozijai, aliejinio tanko ant laivuko (tankerio), kuriame jie dirbo, keturi darbininkai tapo sužeisti.

Nelaimė ištiko darbininkams susirinkus į grupę ir atsisėdus valgyti pietų. Vienam, sėdėjusiam prie pat tanko Onofrico Ordinelli iš Jersey City, nutraukė ranką. Trys kiti asmenys, brooklyniečiai Joseph Fiore, Ralph Mussone ir Frank Somma, apdegė.

Laivukas Esso Concord stovėjo Bethlehem Steel Co. prieplaukoje ties Mariners Harbor, Staten Island.

New Yorko policija vijosi įtartą esant vogtu taksiką per 38 blokus miesto gatvėmis, apšaudydama. Taksiko vairuotoją Edward Tucker, 19 metų, pagavo tiktai tuomet, kuomet jis su taksiku atsimušė į kitą auto ir susižeidė koją.

L. K. Klubo Nariams

Reguliaris, bet labai svarbus susirinkimas įvyks rugpjūčio 30-tos vakarą, paprastoje vietoje. Ateikite, kvieskite ir draugus. **Valdyba.**

Dėl Philadelphijos Pikniko

Brooklyniečiai! Tuojau registruokitės važiavimui į Philadelphijos pikniką. Tas piknikas įvyks šį sekmadienį. Ant rytojaus bus Labor Day šventė. Labai graži kelionė, per laukus ir miškelius. Atsiminkite, kad jau baigiasi vasara. Pasinaudokite šiąja gražia proga, pasivažinėkite ir pasilinksminkite piknike. Taipgi pasimatykite su daugeliu seniai matytų draugų iš tolimesnių miestų.

Iš Brooklyno busais kelionė $3.25 į abi pusi. Tuojau kreipkitės į Laisvės ofisą ir įsigykite buso bilietą.

Busai iš Brooklyno išeis 9:30 val. iš ryto; grįš, iš parko išeis, 7:30 val. vakare. Ant rytojaus poilsiui laiko bus, nes šventė.

Pirmadienį dar 31 asmuo New Yorko mieste susirgo vaikų paralyžiumi.

Biznių Atskaitos Dėl Taksų

Aprokavimai visokių rūšių taksų, visokių jurisdikcijų, Federalių, Valstijinių ir Lokalinių bile kurioje valstijoje ar municipalitete Jungtinėse Valstijose ar kitose šalyse.

Visa knygvedystė ir rekordai dėl raportavimo taksų dėl individualų, individualių biznių, pusininkų (partnerships) ir korporacijų viduje ir lauke New Yorko miesto yra ekspertiškai atliekami per ADVOKATĄ ZUBAVIČIŲ, kuris yra teisėtas praktikuoti visuose teismuose ištisose Jungtinėse Valstijose ir Federalėje valdžioje, ir kuris yra patyręs akauntentas, dabar atliekąs taksų suvedimus visokiems biznims, dideliems ir mažiems visoje šalyje ir taipgi kitose šalyse. Tas gal būt atlikta per laiškus. Asmeniškai, periodiniai, pusmetiniai vizitai yra atliekami bile kuriam biznui naudojančiam šį aptarnavimą, bile kur Jungtinėse Valstijose ar užsieniuose.

Malonėkite susirašyti angliškai ar lietuviškai dėl smulkesnių informacijų apie tai, kaip aš geriausia galėčiau jums patarnauti. — Rašykite:

STANLEY P. ZUBAWICZ (ZUBAVIČIUS)
111 Ainslie Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVERGREEN 4-4-3049.

Anthony Grigalis
General Contractor
Stato naujus namus ir pertaiso senus sulig moderninės mados.

BUNGALOW EXPERTAI
Mes dabar statome daug bungalows. Duodame platų architektūros pasirinkimą ir pabudavojame stipriai ir patogiai gyvenimui. **Kainos žemos.**
Maliavojimu ir senų namų pertaisymu į moderniškus, esame pasižymėję kaipo ekspertai.
Klauskite mūsų aprokavimo arba patarimo dėl pertaisymo namų.
Prašome kreiptis:
63-26—53rd Drive
Maspeth, L. I., N. Y.
Telephone: NEwtown 9-3215

Pavasarinis Medus
Bitininkas Končius prisiuntė troką pavasarinio medaus. Per geroką laiką Laisvė neturėjo medaus, dabar vėl turi.
Kvortinė bonka ----- $1.25
Pusė galiono ------- $2.00
Tuojau kreipkitės į Laisvės įstaigą ir gaukite šviežio medaus. Medus yra reikalingas jūsų sveikatai.
(Į kitus miestus nesiunčiame)

Petras Kapiskas
PALAIKO
BAR & GRILL
DEGTINĖS, VYNAI
IR ALUS
32 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-8174

GYDYTOJAS
S. S. Lockett, M. D.
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: 1—2 dienom, 6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais.
Telefonas EVergreen 4-0203

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais uždaryta

Egzaminuojam Akis,
Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

ZUPP'S BAR 411 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Joseph Zeidat Jr., prop.
NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS
Telefonas EVergreen 4-7729
TELEVISION

GERI PIETŪS!
Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.
Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Catherine Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETŪS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612